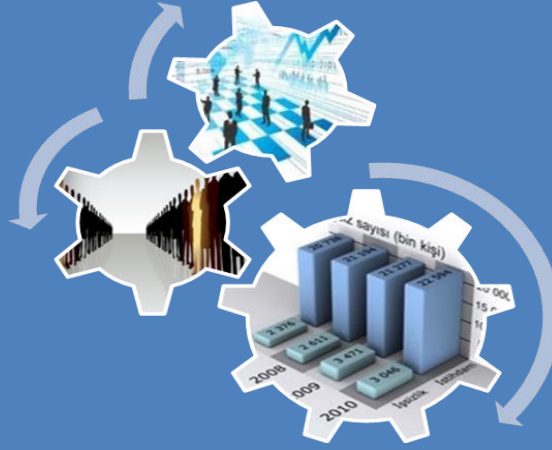

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KOCAELİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU
İL MÜDÜRLÜĞÜ

KOCAELİ
İşgücü Piyasası Araştırması
Sonuç Raporu

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KOCAELİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU
(2012)

SUNUŞ

İşsizlik dünyanın ve ülkemizin en önemli sorunlarından biridir. Bu sorunun çözümünde uygulanacak ulusal ve yerel politikalar bu sürecin kontrol altında tutulabilmesi açısından son derece önemlidir. İşsizlik sorununun ciddi bir şekilde algılanabilmesi ve çözüm yollarının aranması ancak yerel işgücü piyasasının analizi ile mümkündür.

Türkiye'nin gelişen ve değişen ekonomik yapısı ile beraber teknolojinin de değiştiğini ve işgücü piyasasının bu değişmelere hızla ayak uydurduğunu görmekteyiz. Sürekli değişken yapıda olan işgücü piyasası için analizler yapmak, işgücü piyasasının beklentilerini belirlemek, sağlıklı stratejiler oluşturmak açısından son derece önem arz etmektedir.

Bir ülkenin en büyük sermayesi sahip olduğu nitelikli insan gücüdür. Çünkü iyi yetişmiş insan olmadan diğer üretim faktörleri hiçbir anlam ifade etmemektedir. Hızlı bir şekilde gelişmekte olan ilimizin çalışma hayatının tüm sektörlerini doğrudan ilgilendiren nitelikli eleman açığını tespit etmek ve önümüzdeki yıla ışık tutmak amacıyla İşgücü Piyasası Analiz çalışması yaptırılmıştır.

İşgücü piyasası analiz çalışması kapsamında işyerlerine anketler uygulanmış, bu işyerlerinin mevcut durum analizleri, önümüzdeki yıllara ait ihtiyaç ve beklentileri tespit edilmiştir.

Bu bağlamda Kocaeli İli İşgücü Piyasası Analiz Çalışması'nın ilimizdeki İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu çalışmalarına ve ülkemizin işsizlikle mücadele ve istihdam politikası oluşturma çalışmalarına önemli katkıları olacağına inanıyorum.

Bu analiz raporunun hazırlanmasında emeği geçen herkesi tebrik ediyor, Kocaeli ili İşgücü piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması'nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Ercan TOPACA

Kocaeli Valisi

ÖNSÖZ

Ülkelerin kalkınmasının temeli olan istihdamın artırılması; işsizliğin azaltılması, işgücü piyasasının geliştirilmesi, eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır.

Ulusal politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasası Analizleri (İPA) önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir.

Kurumun asli görevlerinden olan işgücü piyasası verilerini derlemek, analiz etmek, yorumlamak ve uygulamaya koymak işlevinden hareketle Kocaeli Çalışma ve İş Kurumu olarak, yerel işgücü piyasası analizleri bölgesel farklılıkların izlenmesi, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu (İİMEK) gibi yerel yönetim mekanizmalarına işlerlik kazandırılması, yerel düzeyde işveren ve iş arayan eşleştirmelerinin sağlanması, orta vadede işverenler tarafından talep edilen becerilerin işsizlere kazandırılması ve uygulanan işgücü politikalarının etkilerinin izlenmesinde son derece önemli çalışmalardır. İşgücü Piyasası Analizleri (İPA) sadece mevcut beceri ihtiyaçlarını değerlendirmekle kalmaz, uzun vadeli bir bakış açısı da oluşturur. Yani gelecekteki ihtiyaçları öngörerek bu ihtiyaçlara aktif olarak yön vermeyi sağlayan istihdam ve eğitim politikalarının oluşturulmasında da kilit çalışmalar, İşgücü Piyasası Analizleridir.

Bu İşgücü Piyasası Analiz Raporu 10 Ekim 2012-31 Kasım 2012 tarihleri arasında 1.737 işyerinde işverenler ile yüz yüze gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda derlenen verilere göre hazırlanmıştır.

Bu rapora kuşkusuz en büyük destek, değerli zamanlarını ayırarak araştırmamızı cevaplayan işverenlerimizden gelmiştir. Onların cevapları bize gelecek çalışmalarımızda rehberlik edecektir.

Bu araştırma kitabının hazırlanmasında emeği geçen personelimize ve işverenlerimize teşekkür eder, yayının Kocaeli ili için yararlı olmasını dilerim.

Öztekin KAŞUKCI

Kocaeli Çalışma ve İş Kurumu

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	i
ÖNSÖZ	ii
TABLolar LİSTESİ	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	v
KISALTMALAR	vi
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	6
BİRİNCİ BÖLÜM	8
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ	8
➤ İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN	8
✓ EKONOMİK VERİLER	8
✓ NÜFUS GÖSTERGELERİ	11
✓ EĞİTİM GÖSTERGELERİ	12
✓ GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	14
✓ İSTİHDAM	15
✓ KAYITDIŞI İSTİHDAM	19
✓ İŞSİZLİK	21
✓ İŞGÜCÜ DIŞINDAKİ NÜFUS	22
✓ İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	23
İKİNCİ BÖLÜM	28
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	28
➤ AMAÇ VE YÖNTEM	28
✓ İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM	30
✓ AÇIK İŞLER	33
✓ TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	37
✓ 2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR	39
✓ GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	40
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	44
İŞGÜCÜ PİYASASI SONUÇLARI	44
KAYNAKÇA	48
EKLER	49
✓ Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu	49
✓ Ek 2a: Araştırma Yöntemi	53
✓ Ek 2b: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları	55
✓ Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü	56
✓ Ek 4 a: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı	62
✓ Ek 4 b: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	66
✓ Ek 4 c: Kısa Vadede İstihdam Artışı	71
✓ Ek 4 d: Kısa Vadede İstihdam Azalışı	74
✓ Ek 4 e: Orta Vadede İstihdam Artışı	75
✓ Ek 4 f: Orta Vadede İstihdam Azalışı	78
✓ Ek 4 g: İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması	79
✓ Ek 4 h: İllerin Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında Temel İşgücü Göstergeleri	80

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Yatırım Teşvikleri, 2010-2011	9
Tablo 2: Kamu Yatırımların İllere Göre Sektörel Dağılımı, 2010-2011	10
Tablo 3: Sektörlere Göre Açılıp Kapanan İşyerleri, 2009-2011	10
Tablo 4: Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus	11
Tablo 5: Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı	12
Tablo 6: İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları	13
Tablo 7: Orta Öğretim Öğrenci Sayıları, 2009-2012	13
Tablo 8: Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İşgücü ve İstihdam, Bin, 2011	14
Tablo 9: İktisadi Faaliyet ve Meslek Grubuna Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş	15
Tablo 10: Eğitim Durumu ve Meslek Grubuna Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş	15
Tablo 11: Yaş Grubu ve Meslek Grubuna Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş	16
Tablo 12: İşteki Duruma ve Meslek Grubuna Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş	17
Tablo 13: Mesleklere ve İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş	18
Tablo 14: Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumu ve Mesleklere Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş	19
Tablo 15: Eğitim ve İş Arama Süresine Göre İşsizler, Bin, 15+ yaş	21
Tablo 16: Eğitim ve Yaşa Göre İşsizler, Bin, 15+ yaş	22
Tablo 17: Yaşa ve Nedene Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, Bin, 15+ yaş	22
Tablo 18: Eğitim ve Nedene Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, Bin, 15+ yaş	23
Tablo 19: İŞKUR'a Kayıtlıların Mesleklere Göre Dağılımı (İlk On Meslek); 2012	24
Tablo 20: İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı; 2012	25
Tablo 21: İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2012	26
Tablo 22: Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012	26
Tablo 23: İşgücü eğitim Kursu Kursiyerlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, %, 2012	27
Tablo 24: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)	28
Tablo 25: Sektörlere Göre Çalışan Oranları, %, 2012	31
Tablo 26: Ana Meslek Gruplarına Göre Çalışan Ortalamaları, %, 2012	31
Tablo 27: Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı, %, 2012	32
Tablo 28: Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı, %, 2012	35
Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	38
Tablo 30: Sektörlere Göre Kısa ve Orta Vadede Net İstihdam Artış-Azalış Dağılımı, %, 31 Aralık 2012, %, 30 Haziran 2013	41
Tablo 31: En Fazla İstihdam Artışı Beklenen İlk 20 Meslek	41
Tablo 32: En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen İlk 20 Meslek	42

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1: Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları,TR42,%,2004-2008	8
Grafik 2: Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer (GSKD), 2004-2008	9
Grafik 3: Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, 2011	11
Grafik 4: Çalışma Yaşı Nüfusunun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı,%,2011	12
Grafik 5: İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, %, 2010	14
Grafik 6: İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumu Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş, 2011	20
Grafik 7: Eğitim ve Kayıtlılık Durumu Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş, 2011	20
Grafik 8: Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumu Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş, 2011	21
Grafik 9: İŞKUR'a Kayıtlıların Eğitim Durumuna Göre Başvuruları; %, 2012	23
Grafik 10: İŞKUR'a Kayıtlıların Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler, %, 2012	24
Grafik 11: İŞKUR'a Kayıtlıların Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeleri, %, 2012	25
Grafik 12: İşgücü Eğitim Kursları Sayısı Ve Türü, %, 2012	27
Grafik 13: İşyerlerinin sektörel dağılımı,%,2012	30
Grafik 14: Meslek Gruplarına Göre Çalışanlar, %, 2012	32
Grafik 15: Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2012	33
Grafik 16: Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2012	34
Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%,2012	34
Grafik 18: Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyler,%, 2012	35
Grafik 19: Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri,%, 2012	36
Grafik 20: Mesleklere Göre Açık İşlerin Karşılama Yolları,%, 2012	36
Grafik 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler,%, 2012	37
Grafik 22: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler, %, 2012	37
Grafik 23: Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, %, 2012	39
Grafik 24: Sektörlere Göre NİDO,%,2012	40

KISALTMALAR

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

GSKD: Gayri Safi Katma Değer

İKO: İşgücüne katılma oranı

İşKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

UMEM: Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezi

TOBB: Türkiye Odalar Ve Borsalar Birliği

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYÇP: Toplum Yararına Çalışma Programı

YÖNETİCİ ÖZETİ

Kocaeli ilinin de içerisinde yer aldığı TR42 bölgesinin genel ekonomik durumuna bakıldığında, 2004-2008 yılları arasında ana sektörler göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) de ilk sırada %53,2'lik oranla Hizmetler Sektörü gelmektedir. %39,8'lik oranla Sanayi Sektörünü, %7 ile Tarım Sektörü takip etmektedir. Sanayi sektörü ilimizde oransal olarak azalmasına rağmen Türkiye ortalamasının üstündedir. Hizmetler sektörü ilimizde artış gösterirken Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Bölgede kişi başına GSKD 2008 yılında 2007 yılına göre %7,7'lik artış ile 16,990 TL olmuştur. Bu miktar Türkiye ortalamasından %41 daha fazladır. Kocaeli ili sabit yatırımda 2011 yılını %141'lik artış ile kapatmıştır. 7.458 Milyon TL'lik yatırım ile Türkiye de ilk sırayı alan ilimiz kamu yatırımlarında %7,3'lük artış sağlamıştır.

Yıllara göre kurulan şirket istatistiklerine baktığımızda 2011 yılı en fazla şirketin kurulduğu yıl olmuştur. 2011 yılında kapanan şirket sayısı 2010 yılına göre %11,7'lik artış göstermiştir. Kocaeli ilinin kurulan şirketler bazında Türkiye'deki payı %2,3 ve gerçek kişi işletmelerinde ise bu oran %0,9'dur.

Kocaeli ilinin nüfus göstergelerine baktığımızda; 2011 yılında nüfus %2,67'lik artış ile 1.601.720 kişi olmuştur. İlimiz Türkiye nüfusunun %2,1'ini oluştururken, ilimizdeki erkek oranı %50,7'dir. Nüfusun %93,6'sı il/ilçe merkezlerinde yaşamakta olup Türkiye de bu nüfus oranı %76,8'dir. 2011 yılında Kocaeli ilinde çalışma yaşında (15-64 yaş grubu) olanlar bir önceki yıla göre %2,97'lik artış ile 1.118.598 kişi olmuştur. Bu yaş grubunun Kocaeli ilinde-ki oranı %69,8 iken Türkiye'deki oranı %67,4'e denk gelmektedir. Nüfus artış hızı Kocaeli'de 2010 yılına göre %26,3 iken %3,4 olan Türkiye değerinin oldukça üzerindedir. Kocaeli de 2011 yılında göç eden insanların net sayısı 13.244'tür. Bu sayı ile net göç hızı 2010 yılında %9,7 iken 2011 yılında %8,3'e düşmüştür.

İşgücü piyasasının genel bir resmini çıkartabilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına, cinsiyet eşitliği, eğitim durumu, sektörler arası dağılım gibi göstergeler ışığında bakmak gerekmektedir. Bu tür bir analiz için kullanılacak başlıca kaynaklar Kocaeli'ne özel değil, NUTS2 bölümlenmesinde TR42 bölgesine aittir. TR42 Bölgeleri; Kocaeli, Sakarya, Bolu, Düzce, Yalova illerini kapsamakta olup, TR42 Bölgesinin nüfusu 3.315.463 iken Kocaeli'nin aynı dönemdeki nüfusu 1.601.720'dir. Bu bilgilerin dikkate alınmasında yarar vardır.

Kocaeli ilinde işgücüne katılım oranı %48,2'dir. İlin istihdam oranı %41,6 ile %43,0 olan Türkiye ortalamasına yakın seyir ediyorken, ilin işsizlik oranı %13,8 ile %11,9 olan Türkiye geneli işsizlik oranının çok üstünde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranının çok olmasına rağmen yıllara bakıldığında Kocaeli'nde işsizlik oranının azaldığı, istihdam oranının ise arttığı gözlenmektedir.

TR42 bölgesinin 15+yaş grubunda kurumsal nüfus hariç 2.511.000 kişi bulunmaktadır. Bu nüfusun %6,7'sinin okuma yazması yoktur. %63,2'si lise altı eğitilidir. %19,6'sı lise ve dengi okul, %10,6'sı yükseköğretim mezunu olup 1.210.000 kişi çalışanı ve işgücüne 1.373.000 kişinin katılımı bulunmaktadır.

Kocaeli'nin yıllara göre meslek gruplarındaki istihdamına baktığımızda artış gözlenmektedir. Buna paralel olarak istihdam edilenlerde 2010 yılına göre Tarım sektörü %24,9, Sanayi sektörü %15,3 ve Hizmet sektörü %9,5 oranında artış göstermiştir. Kocaeli' de %44,3'lük oranla Hizmet sektörü sektörler içerisinde en yüksek orana sahip olmasına rağmen Türkiye genelinin (%48,1) altında kalmaktadır. Bölgesel bazda baktığımızda yani TR42 bölgesinde bir önceki yıla göre istihdam

oranlarının okuma yazma bilmeyenlerde %17,9, lise altında %14,0, lise dengi okullarda %10,9 ve yükseköğretimde %23,4 oranında artış olmuştur. Eğitim düzeyleri içerisinde lise altı eğitimdekiler %61,9 oranla en yüksek paya sahipken bu oranla %63,8'lik Türkiye ortalamasının da altında kalmıştır.

Kocaeli ilinin 2011 yılında istihdam oranları 2010 yılına göre yaş gruplarında artış göstermiştir. Yaş gruplarına bakıldığında; 15-19 yaş grubunda %3,3, 20-24 yaş grubunda %12,6, 25-34 yaş grubunda %15,0, 35-54 yaş grubunda %12,7 ve 55+ yaş grubunda ise %31,5 oranında artmıştır. İstihdam edilenlerin işteki durumlarına bakıldığında; ücretli ve yevmiyeli istihdam edilenler 2011 yılında %14,2 oranında artış göstererek 773.000 kişi olmuş ve toplam istihdam edilenlerin içerisindeki payı ise %63,9 olmuştur. Bu oran ile Türkiye ortalaması %61,7 olan ücretli ve yevmiyeli istihdam edilenlerin oranından yüksektir. İşveren veya kendi hesabına çalışanlar %13,6 oranında artarak 292.000 kişi ve ücretsiz aile işçileri de %21,8 oranında artarak 145.000 kişi olmuştur. Kocaeli ilindeki istihdamın işyeri büyüklüklerine dağılımına baktığımızda; 2011 yılında istihdam edilenlerin %51,2'si işyeri büyüklüğü (1-9) grubunda bulunmakta ve bir önceki yıla göre de %12,8 oranında artış göstermiştir. İşyeri büyüklüğü (10-49) grubunun istihdamdaki oranı %16,9 ve son olarak %31,9'luk oranıyla işyeri büyüklüğü (50+) grubu gelmektedir. Yine bu iki işyeri büyüklüklerinin de bir önceki yıla göre istihdam edilenlerin sayısında artış gözlenmiştir.

Kayıt Dışı İstihdamı; kendi adına ve bağımsız ya da bir işverene hizmet akdiyle bağlı çalışanların çalışmalarının veya elde ettikleri ücret ve kazançların, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına (Sosyal Güvenlik Kurumu, Maliye) hiç bildirilmemesi ya da gün sayısı veya ücret tutarı olarak eksik bildirilmesi olarak ifade edebiliriz. Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlılık durumunun mesleklere göre istihdamına bakarsak; %83,2 ile en yüksek orana sahip meslek grubu tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar olmaktadır. TR42 Bölgesindeki kayıt dışılık ile ilgili veriler incelendiğinde, 2010 yılında %38,5 olan kayıt dışı istihdam 2011 yılında %37,9'a gerilemiştir. Aynı dönemdeki kayıt dışılık oranı da Türkiye ortalamasının (%42,1) altında kalmıştır.

TR42 Bölgesinin işsizlik dağılımına bakmamız için bölgedeki iş arama süresinin eğitime göre ve eğitimin yaşa göre oranını incelememiz gerekir. Öncelikle bölgedeki iş arama süresinin eğitime göre dağılımına baktığımızda; 2010 yılında işsizlerin iş arama süreleri 1 yıldan çok olanlar için %27,2, 2011 yılında ise bu oran %31,9'a çıkmıştır. Okuma yazma bilmeyenlerin 2011 yılında iş arama süreleri 1 yıldan çok olanlar %50,0, lise altı eğitim düzeyinde %29,1, lise ve dengi meslek okulunda %34,1 ve yükseköğretimde %38,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu veriler, TR42 bölgesindeki eğitim düzeyleri ile iş arama sürelerinin doğru orantılı olarak arttığını göstermektedir. TR42 bölgesinde 2011 yılının (15-19) yaş grubunda işsizler içerisindeki oranı %9,8, (20-24) yaş grubunda %21,5, (25-34) yaş grubunda %31,3, (35-54) yaş grubunda %33,7 ve 55+ yaş grubunda ise %4,9'dur. Eğitim düzeylerine göre 2011 yılındaki işsiz oranlarına baktığımızda lise altı ve okuma yazma bilmeyenlerin %54,0, lise ve üstü eğitim düzeyinde ise %46,0 oranındadır. Bu veriler, eğitim düzeyi arttıkça işsizlik oranının azaldığını göstermektedir.

TR42 Bölgesinde işgücü dışındaki nüfusun istihdama katılamamasının nedenlerini incelediğimizde; yaş ve eğitim karşımıza çıkmaktadır. Yaş ve nedenlerine baktığımızda bölgede işgücüne dahil olmayanların sayısı 2010 yılına göre %4,9 oranında azalarak 2011 yılında 1.138.000 kişi olmuştur. Bu sayı ile Türkiye işgücü dışındaki nüfusun %4,2'sine denk gelmektedir. 2011 yılında yaş grubunun işgücüne dahil olmayanların dağılımı içerisinde (35-54) ve 55+ yaş grupları en yüksek paya sahiptirler. Aynı şekilde işgücüne dahil olmama nedenlerine göre bakıldığında ev işleri ile meşgul

olma ve öğrencilik en yüksek orana sahiptirler. 2011 yılında işgücüne dahil olmayanların dağılımı içerisinde lise altı eğitim düzeyi en yüksek orana sahiptir.

İŞKUR'un Kocaeli ilindeki etkinliğine baktığımızda; İŞKUR'a kayıtlıların yarısına yakını ilköğretim mezunu ve kayıtlıların üçte biri de ortaöğretim (lise ve dengi) mezunudur. Kocaeli ilinde eğitim seviyesi arttıkça kayıtlıların oranı Türkiye'deki kayıtlıların oranından fazladır. Bu fark Kocaeli ilinin eğitim seviyesinin de bir göstergesi olarak kabul edilebilir. İŞKUR'a kayıtlıların mesleklere göre dağılımına baktığımızda ilk sırayı %21,9 ile beden işçisi (genel) almaktadır. Bu oranda İŞKUR'a kayıtlıların eğitim seviyesiyle paralellik göstermektedir. İlk on mesleğin Kocaeli içindeki toplam dağılımı ise %41,8'dir. İŞKUR'un işe yerleştirmelerinde eğitim durumlarına baktığımızda; Kocaeli ilinde ilk iki sırayı ilköğretim ve ortaöğretim (lise ve dengi) okullarından mezun olanlar almaktadır. Kocaeli ilinde eğitim durumu yükseldikçe işe yerleştirme Türkiye ortalamasının üstüne çıkmaktadır. İlköğretim, ortaöğretim ve önlisans mezunlarının işe yerleşme oranı Kocaeli ilinin %94,9'unu karşılamaktadır. İşe yerleştirmelerin meslek grupları dağılımına baktığımızda; en fazla işe yerleştirme %56,2 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslekler grubundadır. %15,1'lik oranı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda ikinci sırada yer almakta olup bu oranı ile Türkiye ortalamasının yaklaşık iki katıdır. Kocaeli ilinin en az işe yerleştirdiği meslek grubu yöneticilerdir. Kocaeli ilinde işten çıkan bir kişinin bir ay içinde tekrar işe başlama oranı %4,3'tür. Kişinin yasa gereği işsiz sayılabilmesi için 6 ay boyunca sigorta girişinin olmaması gerekir. Bu yasa dikkate alındığında; ilk 6 ayda işe girenler Kocaeli ilinde bekleyenlerin üçte birine denk gelmektedir. Kayıtlı işsizlerin eğitim düzeyleri %85,7 ile ilköğretim ve ortaöğretim dengi okullardır. Bu eğitim düzeyinde ortaya çıkan meslekler; beden işçisi (genel), büro memuru (genel), ön muhasebeci, sekreter vb. İşsizlik ödemesine hak kazananların eğitim seviyesi dikkate alındığında; %46,9 ilköğretim, %33,8 ortaöğretim ve %9,3 ile önlisans mezunları gelmektedir. Bu sıralama Türkiye ile paralellik göstermektedir. 2012 yılında en çok açılan işgücü eğitim kursu %29,3 ile işbaşı eğitim programıdır. İşgücü yetiştirme kursu (TYÇP) %18,0 ile ikinci sırada yer alırken %16,7 ile de işgücü yetiştirme kursu / istihdam garantili üçüncü sırayı almaktadır. Kursiyerlerin işgücü eğitim kurslarına dağılımına baktığımızda UMEM projeleri ve hükümlülere yönelik kurslar hariç diğer kurslarda eşit dağılım gözlenmektedir. Özellikle işgücü yetiştirme kurslarında kadın sayısının fazla olması dezavantajlı gruplara yönelik iyi bir adımdır.

2012 İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarını; işyerleri ve mevcut istihdam, açık işler, temininde güçlük çekilen meslekler, 2012 yılında işe giriş-çıkışlar ve gelecek dönem istihdam eğilimleri başlıkları altında toplayabiliriz.

Kocaeli İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu İmalat Sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 şirketin 28'i İmalat Sektöründedir. Bu sektörü %18 ile Toptan Perakende ve Ticaret ve %10 ile İnşaat Sektörü takip etmektedir. Bu üç sektör araştırmaya katılan sektörlerinin %56'sını oluşturmaktadır. Kocaeli'ndeki işyerlerinin Türkiye'deki işyerleri içindeki oranı %5 olarak yer almaktadır. Kocaeli'nde en fazla pay alan İmalat Sektörünün Türkiye içindeki payı %6'dır.

Araştırma sonuçlarına göre Kocaeli'nde çalışanları %46'sı İmalat Sektöründe yer almaktadır. Türkiye'de ise yine ilk sırada yer alan İmalat Sektöründeki çalışan oranı %24 dür. İkinci sırada %9 oranında Toptan ve Perakende Ticaret, üçüncü ve dördüncü sıralarda ise %8,7 ve %8,5 oranlarıyla İnşaat ve İdari Destek Hizmetleri Faaliyetleri yer almaktadır. Türkiye'de ise sırasıyla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri %13, Toptan ve Perakende Ticaret Motorlu Kara taşıtlarının ve Motosikletlerinin

Onarımı %10 ve İnşaat Sektörü %6 oranlarıyla İmalat sektörünü izlemektedir. Kocaeli İlinde çalışanların %72'si İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ve İdari Destek Hizmetleri Faaliyetleri sektörlerinde yer almaktadır. Kocaeli ilinde 50 ve üzeri çalışanı olan sektörler incelendiğinde İmalat Sektörü %42 oranı ile ilk sıradaki yerini korurken; bu sektörü %12 oranıyla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve %11 oranıyla İnşaat Sektörü takip etmektedir.

Ana meslek gruplarına göre çalışan sayılarının ortalamalarına bakıldığında Kocaeli ve Türkiye'de nitelik gerektirmeyen meslekler ilk sırada yer almaktadır. Yöneticiler ise hem Kocaeli'nde hem de Türkiye'de son sırada yer almaktadır. Kadın ve erkek oranlarının Kocaeli'ndeki ana meslek gruplarına dağılımı ise mesleklere göre değişiklik göstermektedir. Kadınlar en çok Büro Hizmetlerinde çalışırken(%41), Profesyonel Meslek Mensuplarında Faaliyetlerinin olmadığı görülmektedir. Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde çalışanlar ve Hizmet Ve Satış Elemanları kadınların daha fazla çalıştıkları meslek gruplarıdır.

Meslek bazında Kocaeli'nde en çok görülen mesleklere bakıldığı zaman vasıf gerektirmeyen Beden İşçisi(Genel) %20 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Beden İşçisi(İNŞAAT), Büro Memuru ve Lastik Üretim Operatörü(Motorlu Taşıtlar) en sık görülen diğer meslekler olarak sıralanmaktadır. Cinsiyetlere göre dağılımlara bakıldığında erkeklerde en çok görülen meslekler: beden işçisi(Genel), Beden İşçisi(İNŞAAT) ve Lastik Üretim İşçisi olarak sıralanırken; kadınlarda Beden İşçisi(Genel), Büro Memuru (Genel) ve Temizlik Görevlisi olarak sıralama oluşmuştur.

Kocaeli İlinin açık işlerini incelediğimizde en fazla açık iş İmalat Sanayindedir. İlin öncü sektörünün İmalat Sanayi olması itibarıyla bu sonuç şaşırtıcı olmamıştır. İmalat sektörünü %20 oranıyla İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri izlemektedir. İmalat Sanayi ile İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri toplam açık işlerin yarısını oluşturmaktadır. Kocaeli İlinin açık iş oranı %3,1'dir. Açık işler sektörüne göre oranlandığında ilk sırada Diğer Hizmet Faaliyetleri yer almaktadır. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmetler, Konaklama Ve Yiyecek Hizmetleri, İdari Ve Destek Hizmetleri açık iş oranları bakımından diğer sektörlerden önde gelmektedir. Açık iş oranının en az olduğu sektör ise Elektrik, Gaz Buhar Ve İklimlendirme Üretimi olarak gözükmektedir.

Açık işlerin karşılanmasında işverenlerin istediği eğitim ve beceri düzeyleri de dikkate alınmıştır. Açık işler için talep edilen eğitim düzeyi sorusuna Kocaeli' de işverenler en çok lise altı %24 olarak cevap vermiştir. Bunu farketmez %21 ve meslek lisesi mezunu %17 izlemektedir. Lisansüstü ise işverenlerin en az talep ettikleri öğrenim durumudur. Farketmez oranı Türkiye ortalamasında %36 oranla ilk sırada iken; lise altı ise %28 oranıyla ikinci sıradadır. Eğitim seviyesi yükseldikçe Türkiye ortalaması Kocaeli ortalamasına nazaran düşüş göstermektedir. Kocaeli'nde genel lise oranı %15 ve lisans oranı %12 iken Türkiye'de genel lise oranı %12 ve lisans oranı %10'dur. Açık işler için talep edilen beceri düzeylerine baktığımızda ise ilk üç sırayı %62,9 ile fiziki yeterlilik, %57,3 ile yeterli bilgi ve beceri düzeyi ve %30,8 ile takım çalışması yer almaktadır. Türkiye için beceri düzeyleri oranları %70,9 ile yeterli bilgi ve beceri, %70,17 ile fiziki yeterlilik ve %48,1 ile takım çalışması yer almaktadır.

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla karşılayamamaları veya zorluk çekerek karşılamaları durumunu ifade eder. Temininde güçlük çekilen mesleklere sektörel bazda baktığımızda hem Kocaeli'de hem de Türkiye'de ilk sırayı imalat sektörü almıştır. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünün oranı %14 iken Türkiye ortalaması %6 seviyelerindedir. Türkiye ortalaması %14 olan Toptan Ve Perakende Ticaret sektörünün Kocaeli oranı %9 dolaylarındadır. Meslek gruplarına göre ise Kocaeli'nde en çok

%29 oranında Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlarda temininde güçlük çekilmektedir. Bunu %12 ile Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları grupları ile yine aynı orana sahip Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar izlemektedir. Bu üç meslek grubu toplam oranın yarısından fazlasını teşkil etmektedir. Yöneticiler ile Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grupları ise temininde en az güçlük çekilen meslek gruplarıdır. Kocaeli ve Türkiye’de temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri olarak işveren ve işveren temsilcileri ülke genelinde en çok yeterli beceri ve niteliğe sahip eleman bulamamayı göstermiştir. İşverenler önerilen ücretin azlığı ve çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi seçeneklerinin mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenlerinde daha az etkili olduğunu düşünmektedir.

2012 yılında işe giriş-çıkışlara bakıldığında Kocaeli’ de net çalışan artışı 25.026 kişi olmuştur. İstihdam artışının en fazla olduğu sektör İmalat Sektörüdür. Bu sektörü sırasıyla İnşaat ve İnsan Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri izlemektedir. Net istihdam değişim oranlarına (Nido) göre İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ilk sıradadır. Bu sektörü kültür Eğlence Dinlence Ve Spor, Gayrimenkul Faaliyetleri ve İnşaat Sektörü izlemektedir. Nido oranı en düşük sektör ise Su Temini, Kanalizasyon Ve Atık Yönetimidir. İmalat sektörünün net istihdam oranı %6 seviyesindedir.

Kısa vadede en fazla istihdam artışı %35 ile imalat sektöründe olacaktır. İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile İnşaat Sektöründe yer alan işyerleri de %17 oranıyla ikinci ve üçüncü sıralarda yer almaktadır. Azalışın en çok olacağı sektör ise %40 ile İnşaat Sektörü olarak beklenmektedir. İmalat Sektörü ve Toptan Perakende Sektörleri ise azalışın çok olacağı diğer sektörler olarak gözükmektedir. Orta vadede ise kısa vade ile paralellik gösteren istihdam artışı sırasıyla İmalat, İnşaat ve İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri Sektörleri olarak sıralanmıştır. Orta vadeli azalışın en çok olacağı öngörülen sektör ise %32 oranla Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleridir. İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetlerinin %24 İnşaat Sektörünün ise %20’lik bir azalma göstereceği öngörülmektedir.

GİRİŞ

İşgücü piyasası analiz çalışması; Kocaeli ilinde sektörel bazda işletmelerin talebine ilişkin en güncel eğilimleri belirlemek, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü tespit etmek, kısa ve orta vadeye yönelik projeksiyonların oluşturulmasına yön verecek verileri ortaya koymaktır.

Kocaeli ilindeki işgücü piyasasını oluşturan sektörlerin istihdamdaki mevcut durumlarının ve gelecek eğilimlerinin ortaya konulması, geleceğe yönelik sağlıklı kararların alınması ve kaynakların rasyonel bir biçimde kullanılması açısından son derece önemlidir. Bu nedenle, işgücünün talep tarafını oluşturan işletmelere Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Kocaeli İşgücü Piyasası Talep Araştırması yapılmış ve Kocaeli İşgücü Piyasası Analiz Raporu'nda bu verilere yer verilmiştir.

Kocaeli İşgücü Piyasası Analiz Raporu üç bölümden oluşmaktadır.

Birinci Bölüm: İlin işgücü piyasasının arz tarafını etkileyen; genel ekonomik yapı, nüfus özellikleri, eğitim ve genel işgücü göstergeleri başlıkları analiz edilmiştir. Bu başlıklara ilave olarak işgücü dışı nüfus istihdamı, kayıt dışı istihdam ve işsizlik başlıklarına da değinilmiştir. Yine bu bölümde dezavantajlı gruplardan olan kadınlar ve gençlere de başlık açılmıştır. İŞKUR verilerinden yararlanarak açık işlere yapılan başvurular, işe yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çalışmaları da özetlenmiştir.

İkinci Bölüm: Bu bölümde ilin işgücü piyasasına talep yönünden bakılmıştır. Kocaeli İli İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının amacı işyerlerinin sektörel dağılımını, çalışanların mesleklere ve sektörlere göre dağılımını, açık işleri, 2012 yılında işe giriş-çıkışları ve işyerlerinin kısa ve orta vadede istihdam beklentisi gibi verileri ortaya koymaktır.

Üçüncü Bölüm: Raporun son bölümü ise Kocaeli ili işgücü piyasasını arz ve talep yönünde - özellikle talep yönünden- irdeleyip, bir değerlendirme yapılmakta ve geleceğe yönelik politikalar oluşturulmaktadır.

Kocaeli İşgücü Piyasası Analiz Raporu'nun hazırlanmasında birçok kaynaktan veriler toplanmıştır. Birinci bölümün hazırlanmasında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden yararlanılmıştır. TÜİK tarafından önceki yıllarda hazırlanan Genel Nüfus Sayımları, Hane halkı İşgücü Anketi ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verileri dikkate alınmıştır. TÜİK' ten alınan verilerin bir kısmı sadece ilimize ait iken verilerin bir kısmı da NUTS2 bölgelendirme çerçevesinde Kocaeli ilinin de yer aldığı TR42 bölgesi verilerinden faydalanılmıştır. Bunların yanında Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Odalar Ve Borsalar Birliği verilerinden de bilgiler toplanmıştır.

İkinci bölümün hazırlanmasında ise Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren tutulan işgücü talep verileri dikkate alınmıştır. Yine bu bölümde kullanılan Kocaeli İli İşgücü Piyasası Talep Araştırma verilerinin hazırlanmasında Kocaeli Çalışma ve İş Kurumu personelinin işverenlerle yüz yüze yapmış olduğu anket çalışmasından da yararlanılmıştır. İlimizde 10 ve üzeri çalışanı olan işyerlerine uygulanan bu anket için TÜİK 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi listesinden bir örneklem yapılmıştır. Örneklem listesinin oluşturulmasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflama da yer alan 21 ana sektörden 17'si¹ dikkate alınmıştır². Kocaeli İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması 10 Eylül-31 Ekim 2012 tarihleri arasında yapılmıştır.

Araştırma kapsamında işyeri kapanan, faaliyeti kapsam dışı çıkan, mükerrer olan, referans yılında faaliyette bulunmayan, faaliyetin el değiştirmesi ve birimin cevap vermeyi kabul etmemesi gibi nedenlerden oluşan cevapsızlık durumunda cevapsızlık dzeltilmesi³ yapılmıştır. Böylece ortaya çıkabilecek yanlılık etkilerinin de önüne geçilmiş oldu.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

¹ Dikkate alınan 17 sektör: Bilgi Ve İletişim; Diğer Hizmet Faaliyetleri; Eğitim; Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlerlendirme retimi Ve Dağıtımı; Finans Ve Sigorta Faaliyetleri; Gayrimenkul Faaliyetleri; İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri; İmalat; İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri; İnşaat; Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri; Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor; Madencilik Ve Taş Ocakçılığı; Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri.

² Kapsama dahil edilmeyen sektörler Tarım, orman, balıkçılık; Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik; Hane halklarının işverenler olarak faaliyetleri; Uluslararası rgtler ve temsilciliklerinin faaliyetleri.

³ Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R[]= cevapsızlık düzeltmesi

R[]=seilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

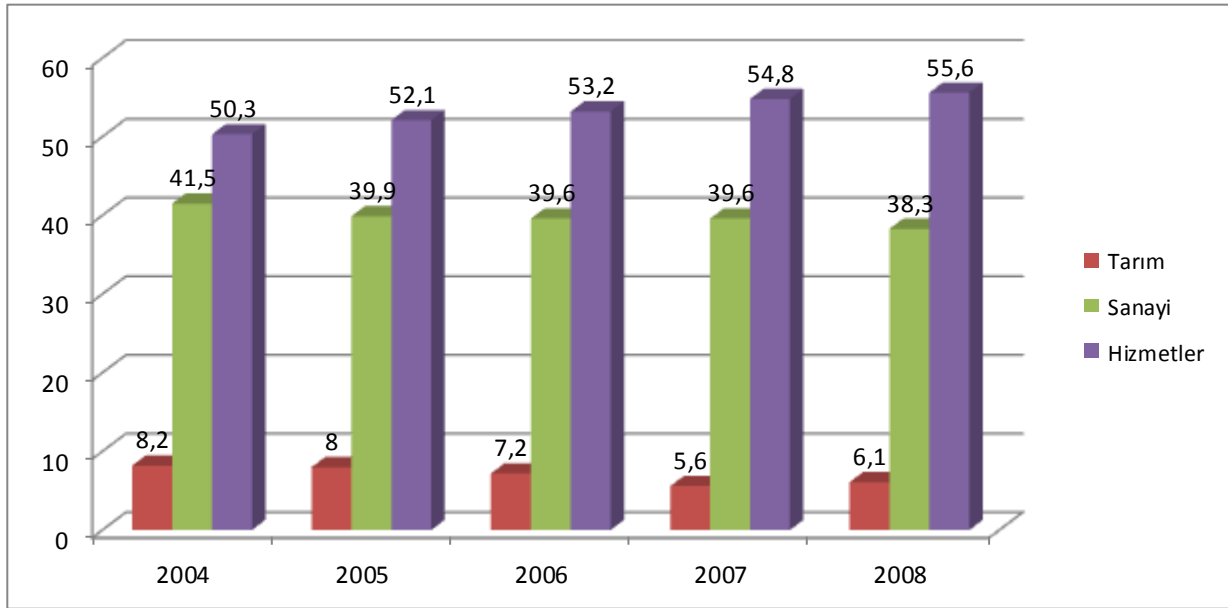
BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Bu bölümün amacı Kocaeli ilinin işgücü piyasası arzını etkileyen faktörleri ortaya çıkarmaktır. İlin işgücü piyasasının arz tarafını etkileyen faktörleri; ekonomik yapı, nüfus özellikleri, eğitim ve genel işgücü göstergeleri şeklinde sıralayabiliriz. Bu faktörlere ilave olarak işgücü dışı nüfus istihdamı, kayıt dışı istihdam ve işsizlik gibi diğer faktörlere de değinilmiştir. Yine bu bölümde dezavantajlı gruplardan olan kadınlar ve gençlere de; işsizlik, kayıt dışı istihdam, eğitim gibi konularda parantez açılmıştır. İŞKUR verilerinden yararlanarak açık işlere yapılan başvurular, işe yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çalışmaları da bu bölümde yer almıştır.

EKONOMİK VERİLER

Grafik 1: Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları,TR42,%,2004-2008

Kaynak: TÜİK Gayrisafi Katma Değer İstatistikleri

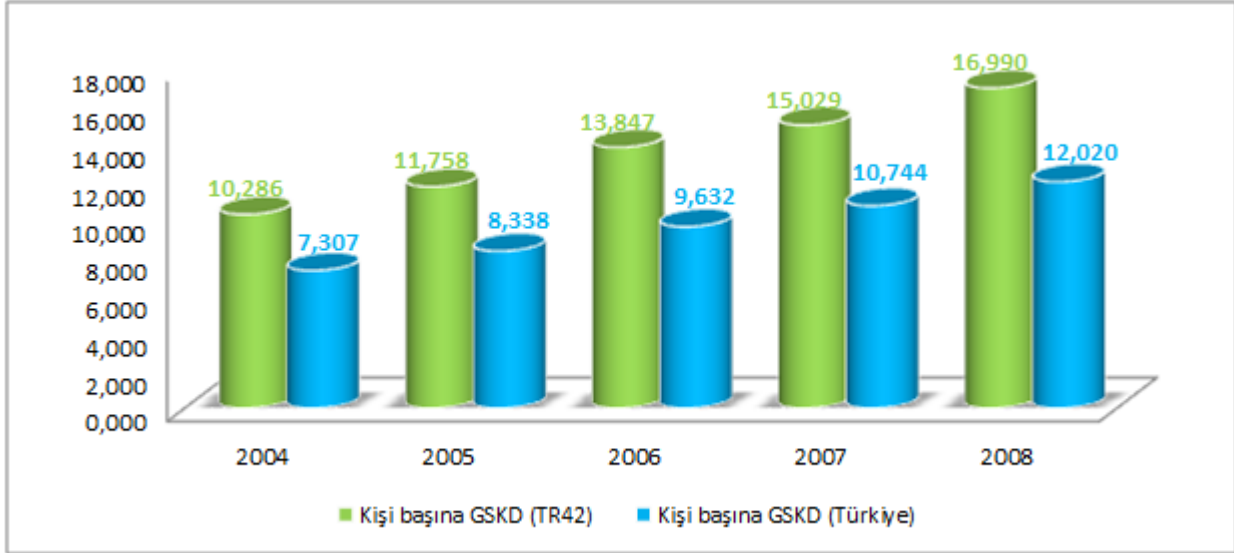
Kocaeli ilinin yer aldığı bölgede Gayri Safi Katma Değer⁴ itibariyle hâkim sektör 2008 yılında %55,6 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada %38,3 ile sanayi yer almaktadır. Tarım sektörü, %6,1 ile en az paya sahip sektördür.

Bölgenin yıllara göre aldıkları paylar; hizmetler sektörlerinde büyüme eğilimi içerisinde ve sanayi ile Tarım sektöründe ise daralma eğilimi içerisindedir. Bu verilerden yola çıkarak bölgede ki en önemli sektörlerinden biri olan sanayi sektöründe ki daralmanın 2008 yılında yaşanan küresel krizin

⁴ İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan illerin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

önemli sektörlerinden biri olan sanayi sektöründe ki daralmanın 2008 yılında yaşanan küresel krizin olumsuz etkisi olarak değerlendirilebilir. Ayrıca 2008 yılında, bölgedeki sanayi sektörü gayrisafi katma değerinin Türkiye ortalamasının üstünde olduğu ve Tarım ile Hizmetler sektörlerinin gayrisafi katma değerlerinin ise Türkiye ortalamasının altında yer almaktadır.

Grafik 2: Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer (GSKD), 2004-2008

Kaynak: TÜİK Gayrisafi Katma Değer İstatistikleri

2007 yılında kişi başına GSKD (TL) 15.029 ile %7,7 artarak 2008 yılında 16.990 olmuştur. Aynı şekilde 2007 yılında TR42 bölgesi verileri incelendiğinde Türkiye sıralamasında 3. sırada iken 2008 yılında bir basamak yükselerek 2. sırada yerini almıştır.

Tablo 1: Yatırım Teşvikleri, 2010-2011

Sektör	2010			2011		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Enerji	3	25	15	6	1.413	237
Hizmetler	14	421	637	34	1.157	2.140
İmalat	81	2.597	4.914	108	4.883	4.061
Madencilik	0	0	0	1	5	30
Tarım	1	1	24	0	0	0
Toplam	99	3.044	5.590	149	7.458	6.468

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Kocaeli ilinde 2011 yılının 2010 yılına göre yatırım teşviklerinden aldığı pay artış göstermektedir. Sektörler arasında da imalat sektörü başı çekmekte ve 2. sırada 2010 yılında hizmetler sektörü bulunurken 2011 yılında Enerji sektörü yer almaktadır. Yatırım teşviklerinden aldığı pay ile Kocaeli 81 il içinde 1. sırada yer almaktadır.

Tablo 2: Kamu Yatırımların İllere Göre Sektörel Dağılımı, 2010-2011

SEKTÖRLER	2010		2011	
	Kocaeli	Türkiye	Kocaeli	Türkiye
Tarım	2070	4188264	1695	4553857
Madencilik	100	1419800	256	1645680
İmalat	3349	333472	2401	400460
Enerji		3376100	3473	3133027
Ulaştırma Haberleşme	4733	11077404	3521	10782483
Turizm	2705	182934	2705	256357
Konut		157021		408376
Eğitim	50724	4247971	59999	5161277
Sağlık	8500	1868225	5500	2162564
Diğer Kamu Hiz.	103150	6981775	108505	2896206
Toplam	175331	33832966	188055	36400287

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Kamu yatırımları 2011 yılında 2010 yılına göre %7,3 oranında artarak 188.055 olmuştur. 2011 yılı için Kocaeli ilinin Türkiye içerisindeki payı %0,5 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da “diğer kamu hizmetleri” alanında gerçekleşmiştir.

Tablo 3: Sektörlere Göre Açılıp Kapanan İşyerleri, 2009-2011

YILLAR	KOCAELİ İLİ KURULAN/KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	TİC. GER. İŞL. KİŞİ	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	TİC. GER. İŞL. KİŞİ
2009	960	7	459	245	48	135	46	258
2010	1.013	13	493	289	68	158	46	649
2011	1.206	16	572	367	51	224	30	699

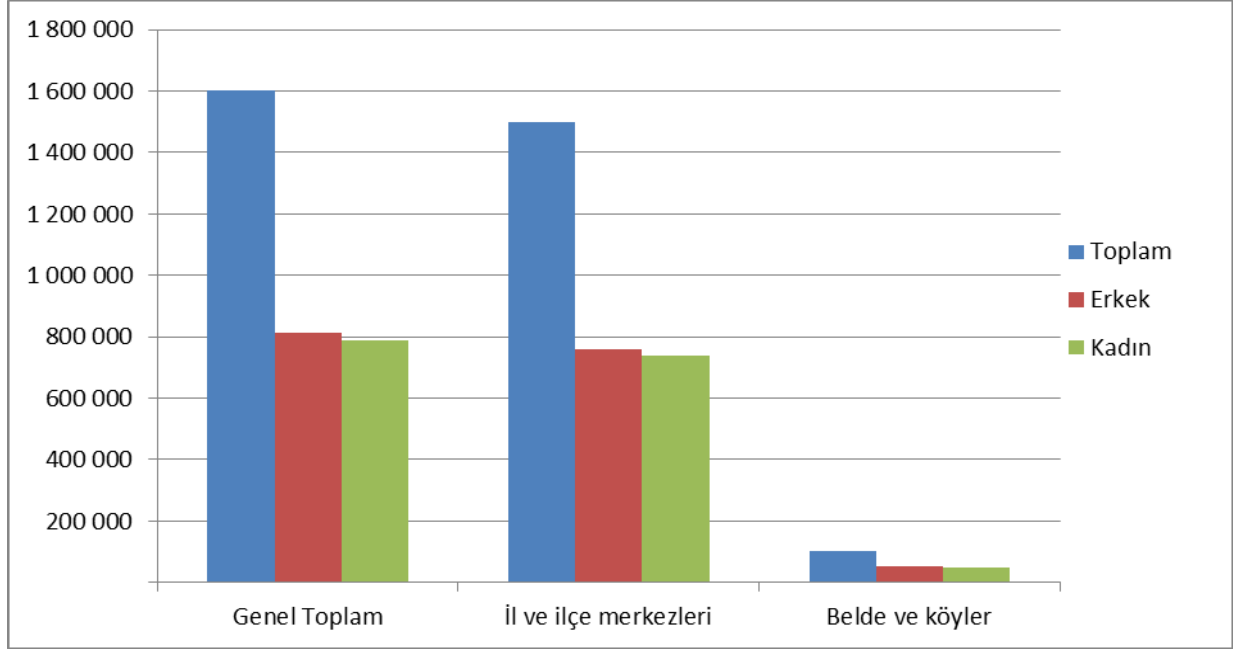
Kaynak: TOBB

2011 yılını önceki yıllara göre kıyasladığımızda yeni kurulan şirket, kooperatif ve gerçek kişi işletmelerde artmıştır. Aynı şekilde 2011 yılını önceki yıllara göre kıyasladığımızda da kooperatifler hariç kapanan şirket sayısında da artış olmuştur. Ayrıca 2011 yılı için yeni kurulan şirketlerde Kocaeli ilinin Türkiye içerisindeki payı %2,3 ve yeni kurulan gerçek kişi işletmelerde Kocaeli ilinin Türkiye içerisindeki payı ise %0,9 olmuştur.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

Kocaeli ili nüfusu 2010 yılında 1.560.138 iken 2011 yılında %2,67 artarak 1.601.720 olmuştur. İl nüfusuyla Türkiye nüfusunun %2,1' ini oluşturmaktadır. Ayrıca Kocaeli ili nüfusu içerisinde kadın-erkek oranı birbirine çok yakındır: Nüfusun %50,7' si erkek, %49,3' ü kadınlardan oluşmaktadır.

Grafik 3: Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, 2011

Kaynak: TÜİK; ADNKS

Kocaeli ilinde 101.762 kişi kırsalda yaşamaktadır. 2011 yılı sonunda Türkiye ortalamasında nüfusun %76,8'i il/ilçe merkezlerinde ikamet ederken, Kocaeli' de bu oran %93,6'dır. Kent nüfusunun çok yoğun olmasını ilin sanayi şehri olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirebiliriz.

Tablo 4: Çalışma Yaşı ve Cinsiyete Göre Nüfus

Yaş grubu	2011 Yılı			2010 Yılı		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
0-4	132.625	68.112	64.513	130.175	66.896	63.279
5-9	124.543	64.292	60.251	125.059	64.425	60.634
10-14	132.076	68.073	64.003	128.648	66.242	62.406
15-19	126.481	64.900	61.581	125.334	64.300	61.034
20-24	131.424	65.151	66.273	126.833	59.924	66.909
25-29	151.366	76.957	74.409	153.898	78.407	75.491
30-34	159.464	82.405	77.059	150.515	77.873	72.642
35-39	133.156	68.887	64.269	129.484	66.779	62.705
40-44	106.930	55.207	51.723	102.341	52.888	49.453
45-49	104.394	52.814	51.580	101.390	51.063	50.327
50-54	82.027	41.732	40.295	80.361	40.985	39.376
55-59	72.386	36.354	36.032	67.117	33.683	33.434
60-64	50.970	25.196	25.774	49.031	24.303	24.728
65-69	34.943	17.069	17.874	33.466	16.379	17.087

70-74	24.794	11.402	13.392	23.897	10.917	12.980
75-79	17.761	7.868	9.893	17.586	7.829	9.757
80-84	10.903	4.090	6.813	10.307	3.811	6.496
85-89	4.333	1.517	2.816	3.726	1.337	2.389
90+	1.144	276	868	970	226	744
Toplam	1.601.720	812.302	789.418	1.560.138	788.267	771.871

Kaynak: TÜİK; ADNKS

Kocaeli ilinde çalışma yaşında olanlar (15-64 yaş grubu) 2010 yılında 1.086.304 iken 2011 yılında %2,97 artarak 1.118.598 kişi olmuştur. Bu grubun 2011 yılında toplam nüfus içerisindeki payı %69,8 olup Türkiye ortalamasının da (%67,4) üzerinde yer almaktadır. Bu durum işgücü piyasasının arz kısmında gelecek için potansiyel oluşturmaktadır.

Tablo 5: Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı

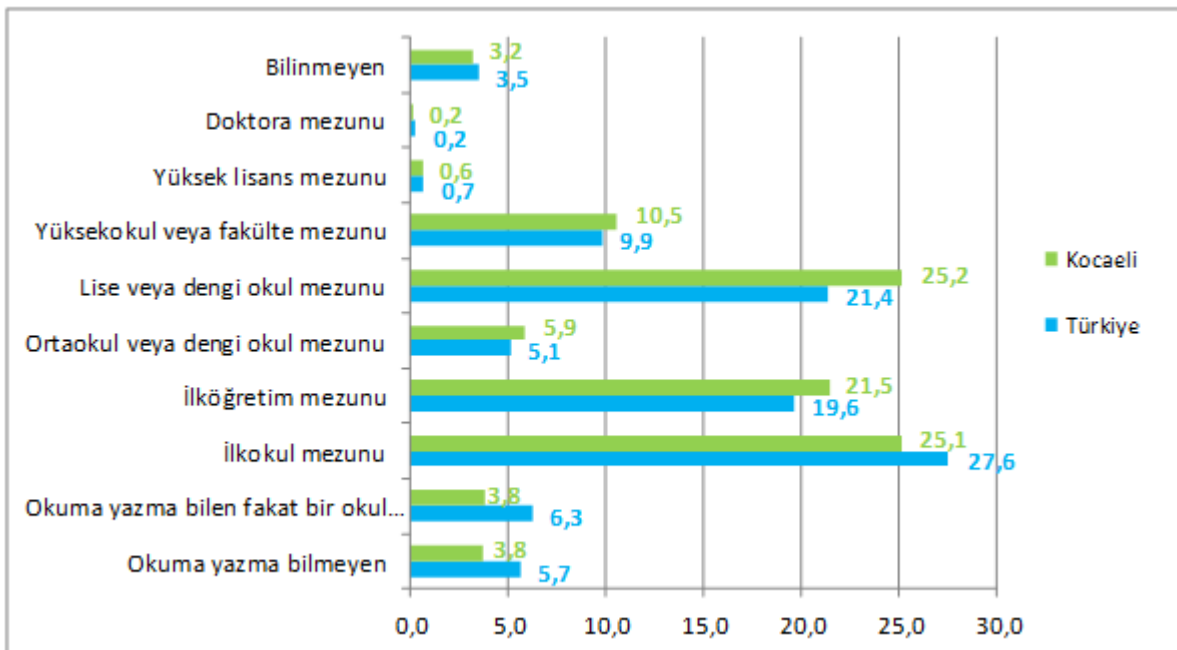
Yıllar	İlin Nüfusu	İlin Aldığı Göç	İlin Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2009	1.522.408	60.432	48.399	12.033	7,94
2010	1.560.138	64.503	49.379	15.124	9,74
2011	1.601.720	63.314	50.070	13.244	8,3

Kaynak: TÜİK, ADNKS

Kocaeli ili 2011 yılının göç yapısını bir önceki yıla göre; aldığı göç azalmasına rağmen verdiği göç artmıştır. Net göç hızının bir önceki yıla göre azalmasına rağmen Kocaeli göç alan bir il konumundadır.

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Grafik 4: Çalışma Yaşı Nüfusunun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı,%2011

Kaynak: TÜİK; ADNKS

15+yaş nüfusun %3,8'i okuryazar değildir. Nüfusun % 3,8'i sadece okuryazar olup, ilköğretim diploması bile yoktur. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%52,6) lise altı eğitimliler⁵ oluşturmaktadır. Okuryazar olmayanlar, okuryazar olup bir okul bitirenler ve lise altı eğitimliler birlikte değerlendirildiğinde, Kocaeli (%60,2) Türkiye ortalamasından (%64,3) daha yüksek bir eğitim seviyesine sahiptir. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okuryazar olmayan nüfusun %84'ü, diploması olmayanların da %69'u kadın nüfustur. Nüfusun %25,2'si lise ve dengi okul mezunu, %11,3'ü yüksek eğitimlidir.

Tablo 6. İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları

Öğretim Yılı	İlköğretim			Ortaöğretim			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim		
	Okuyan	Yeni Kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni Kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni Kayıt	Mezun
TOPLAM									
2010/2011	215.563	24.977	25.239	54.818	10.968	7.187	58.043	11.496	7.944
2011/2012	224.091	26.268		56.101	10.977		57.663	12.347	
ERKEK									
2010/2011	110.645	12.769	13.179	28.577	5.649	3.330	33.394	6.381	4.419
2011/2012	114.626	13.610		28.732	5.739		32.058	6.709	
KADIN									
2010/2011	104.918	12.208	12.060	26.241	5.319	3.857	24.649	5.115	3.525
2011/2012	109.465	12.658		27.369	5.238		25.605	5.638	

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri

Kocaeli ilinde 2010/2011 döneminde ilköğretimden mezun olan 25.239 öğrenciden 23.324'ü genel ile mesleki ve teknik orta öğretim olmak üzere orta öğretime devam etmektedir. İlköğretimden mezun olan öğrencilerin %7,6'sına karşılık gelen 1.915 öğrenci eğitim hayatından tamamen ayrılmıştır. İlköğretimden ayrılma oranı %15,3 olan Türkiye oranının çok altındadır.

Tablo 7. Orta Öğretim Öğrenci Sayıları, 2009-2012

ÖĞRENİM YILI	KOCAELİ			TÜRKİYE		
	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	Toplam	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	Toplam
2009/2010	49.376	50.889	100.265	2.420.691	1.819.448	4.240.139
2010/2011	54.818	58.043	112.861	2.676.123	2.072.487	4.748.610
2011/2012	56.101	57.663	113.764	2.666.066	2.090.220	4.756.286

Kaynak: MEB; Milli Eğitim İstatistikleri

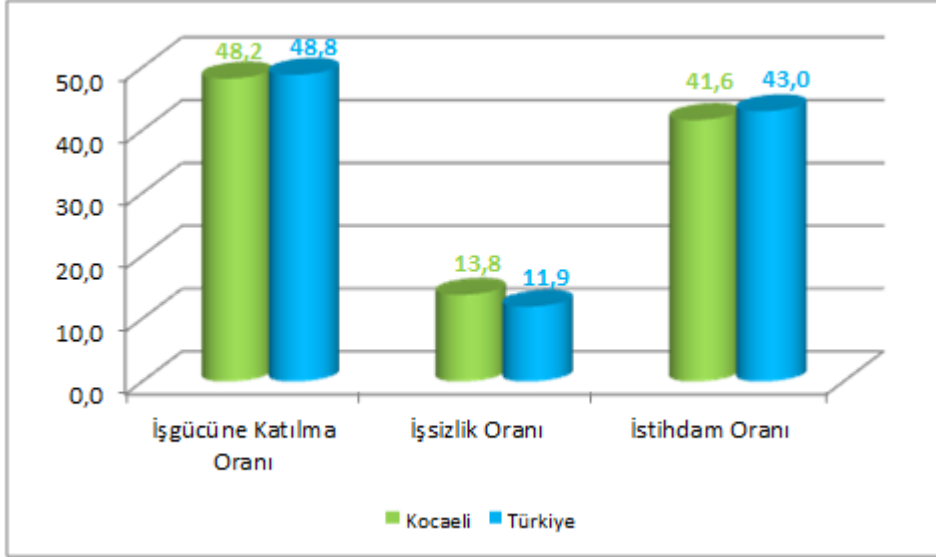
Mesleki ve teknik orta öğretimde kayıtlı olan öğrenci sayısı yıllar itibarıyla artışlı, azalışla bir seyir izlerken, genel orta öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısında ise sürekli yükseliş vardır. Ayrıca 2011 yılında ildeki genel orta öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısının Türkiye geneli içerisindeki payı %2,1'ine sahipken mesleki ve teknik eğitim veren okullardaki öğrenci sayısının Türkiye geneli içerisindeki payı %2,8'dir.

⁵ Lise altı eğitimliler ilköğretim, ortaokul ve dengi ile ilköğretim mezunlarını kapsamaktadır.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasının genel bir resmini çıkartabilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına cinsiyet eşitliği, eğitim durumu, sektörler arası dağılım gibi göstergeler ışığında bakmak gerekmektedir. Bu tür bir analiz için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK' in Hanehalkı İşgücü Anketleridir. Ancak bu verilerin büyük bölümü Kocaeli iline özel değildir; NUTS2 bölümlenmesinde Kocaeli, Sakarya, Bolu, Düzce ve Yalova illerini kapsayan TR42 bölgesi bütününde mevcuttur.

Grafik 5: İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, %, 2010

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

Kocaeli ilinde işsizlik oranı 2010 yılı itibariyle %13,8'dir. Bu oran ile %11,9 olan Türkiye geneli işsizlik oranının üzerinde gerçekleşmiştir. İşgücüne katılım oranı %48,2'dir. İstihdam oranı %41,6 ile %43,0 olan Türkiye ortalamasının altındadır. İşsizlik oranı Türkiye ortalama işsizlik oranının çok üstünde ve istihdam oranı da Türkiye ortalamasının altında olmasına rağmen, yıllar itibariyle Kocaeli'nde işsizlik oranının azaldığı, istihdam oranının ise arttığı görülmektedir. 2009 yılı sonuçlarına göre⁶ istihdam oranı %39,0, işsizlik oranı %17,0'dir.

Tablo 8: Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İşgücü ve İstihdam, Bin, 2011

EĞİTİM DÜZEYİ	Sivil Nüfus	İşgücü	İstihdam	İstihdama Katılım Oranı
Okuma yazma bilmeyen	168	36	33	19,9
Lise altı	1.586	802	716	45,1
Lise ve dengi meslek okulu	491	310	265	54,1
Yükseköğretim	266	226	195	73,3
Toplam	2.511	1.373	1.210	48,2

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

⁶ TÜİK il düzeyinde temel işgücü göstergelerini 2008 yılından itibaren yayınlamaktadır. En son haber bülteni 24/06/2011 tarihinde yayınlanmıştır ve 2010 sonuçlarını içermektedir. 2011 yılı için henüz yayınlanmamıştır.

TR42 bölgesi 15+yaş kurumsal olmayan nüfus 2.511.000 kişidir.⁷ Bu nüfusun %6,7'si okuryazar değildir. %63,2'si lise altı eğitimlidir. %19,6'sı lise ve dengi okul , %10,6'sı yükseköğretim mezunudur. Çalışan 1.210.000 ve işgücü 1.373.000 kişidir.

İSTİHDAM

Tablo 9: İktisadi Faaliyet ve Meslek Grubuna Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş

Meslek Grupları	2010				2011			
	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	0	20	78	98	1	22	82	105
Profesyonel meslek mensupları	0	7	59	67	1	9	73	83
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	0	33	46	78	1	46	50	97
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	0	17	51	69	0	19	66	85
Hizmet ve satış elemanları	0	8	112	119	1	8	118	127
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	196	1	2	199	242	1	1	244
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1	135	28	163	0	144	28	172
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	0	91	46	137	1	105	55	161
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	11	47	64	122	14	60	63	137
Toplam	209	359	485	1.053	261	414	536	1.210

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

Meslek gruplarında istihdam edilenlerin oranı bir önceki yıla göre artış göstermektedir. Ayrıca istihdam edilenlerde 2010 yılına göre Tarım sektörü %24,9, Sanayi sektörü %15,3 ve Hizmet sektörü %9,5 oranında artış göstermiştir. Sektörler içerisinde Hizmet sektörü %44,3 oranla en yüksek paya sahip olmasına rağmen Türkiye geneli içerisindeki %48,1'lik ortalamanın altında kalmaktadır.

Tablo 10: Eğitim Durumu ve Meslek Grubuna Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş

Meslek Grupları	2010					2011				
	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yüksek öğretim	Toplam	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yüksek öğretim	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	0	53	23	22	98	0	53	26	25	105
Profesyonel meslek mensupları	0	1	6	59	67	0	2	7	74	83
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	0	20	31	27	78	0	23	38	36	97
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	0	16	34	20	69	0	22	38	25	85

⁷ TÜİK kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır.

Hizmet ve satış elemanları	0	69	38	12	119	1	71	41	15	127
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	22	165	9	3	199	27	204	10	4	244
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1	117	38	6	163	1	125	37	9	172
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	1	90	41	5	137	1	107	48	5	161
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	3	97	19	3	122	3	110	20	3	137
Toplam	28	628	239	158	1.053	33	716	265	195	1.210

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

TR42 bölgesinde bir önceki yıla göre istihdam oranlarının okuma yazma bilmeyenlerde %17,9, lise altında %14,0, lise dengi okullarda %10,9 ve yükseköğretimde %23,4 artış olmuştur. Eğitim düzeyleri içerisinde lise altı eğitimdekiler %61,9 oranla en yüksek paya sahipken bu oranla %63,8'lik Türkiye ortalamasının da altında kalmıştır.

Tablo 11: Yaş Grubu ve Meslek Grubuna Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş

Meslek Grupları	2010						2011					
	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	1	3	25	58	11	98	0	3	26	59	17	105
Profesyonel meslek mensupları	0	6	34	22	5	67	0	6	43	29	4	83
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	2	9	33	32	3	78	4	13	40	38	2	97
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	5	13	25	24	2	69	5	15	34	29	2	85
Hizmet ve satış elemanları	16	17	40	42	5	119	14	18	40	49	6	127
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	10	11	27	86	64	199	10	11	26	108	88	244

Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	11	14	60	72	7	163	12	17	61	74	8	172
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	5	18	52	57	5	137	6	19	66	63	7	161
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	11	12	31	61	6	122	13	13	40	63	9	137
Toplam	61	103	327	455	108	1.053	63	116	376	513	142	1.210

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

Bölgenin 2010 yılına göre istihdam oranları 15-19 yaş grubunda %3,3, 20-24 yaş grubunda %12,6, 25-34 yaş grubunda %15,0, 35-54 yaş grubunda %12,7 ve 55+ yaş grubunda ise %31,5 artmıştır.

Tablo 12: İşteki Duruma ve Meslek Grubuna Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş

Meslek Grupları	2010				2011			
	Ücretli veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Toplam	Ücretli veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	24	74	0	98	27	77	0	105
Profesyonel meslek mensupları	61	5	0	67	77	6	0	83
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	73	5	0	78	90	6	0	97
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	63	0	5	69	79	0	6	85
Hizmet ve satış elemanları	93	13	14	119	102	12	13	127
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	8	100	91	199	6	124	114	244
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	131	31	2	163	135	34	3	172
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	119	17	1	137	142	19	1	161
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	105	12	5	122	115	13	8	137
Toplam	677	257	119	1.053	773	292	145	1.210

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

Ücretli ve yevmiyeli istihdam edilenler %14,2 oranında artış göstererek 773.000 ve toplam istihdam edilenlerin içerisindeki payı ise %63,9 olmuştur. Ayrıca ücretli ve yevmiyeli istihdam edilenlerin oranı %61,7 olan Türkiye ortalamasından yüksektir. İşveren veya kendi hesabına çalışanlar %13,6 oranında artarak 292.000 kişi ve ücretsiz aile işçileri de %21,8 oranında artarak 145.000 kişi olmuştur.

Tablo 13: Mesleklere ve İşyeri Büyüklüğüne Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş

Meslek Grupları	2010					2011				
	1-9	10-24	25-49	50+	Toplam	1-9	10-24	25-49	50+	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	72	9	6	11	98	74	10	8	13	105
Profesyonel meslek mensupları	13	7	17	29	67	15	10	17	40	83
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	14	6	9	49	78	18	8	13	58	97
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	20	8	8	33	69	25	11	10	39	85
Hizmet ve satış elemanları	75	11	8	25	119	74	13	12	28	127
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	191	5	1	2	199	235	7	1	1	244
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	76	13	15	59	163	79	14	17	62	172
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	35	9	16	77	137	39	10	20	93	161
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	52	11	16	44	122	61	9	16	51	137
Toplam	549	78	97	328	1.053	619	92	113	386	1.210

Kaynak: TÜİK İsgücü İstatistikleri

2011 yılında istihdam edilenlerin %51,2' si işyeri büyüklüğü (1-9) grubunda bulunmakta ve bir önceki yıla göre de %12,8 oranında artış göstermiştir. Ayrıca diğer işyeri büyüklüklerini de bir önceki yıla göre değerlendirdiğimizde istihdam edilenlerin sayısında artış görülmüştür.

KAYITDIŞI İSTİHDAM

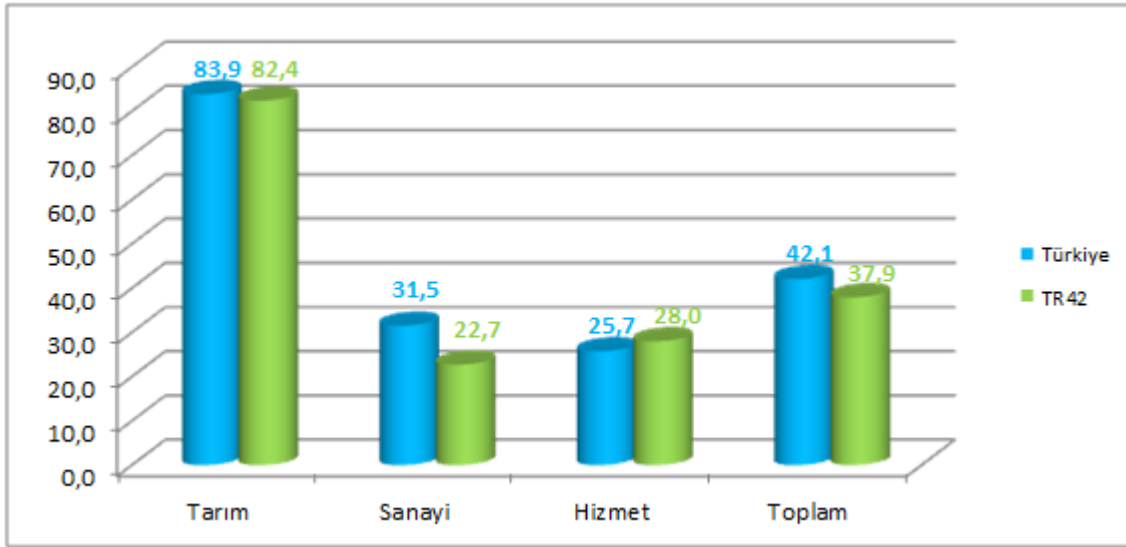
Tablo 14: Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumu ve Mesleklere GÖre İstihdam, Bin, 15+ yaş

Meslek Grupları	2010			2011		
	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam	Kayıtlı Değil	Kayıtlı	Toplam
Kanun yapıcılar üst düzey yöneticiler ve müdürler	31	67	98	29	75	105
Profesyonel meslek mensupları	5	62	67	5	78	83
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	10	68	78	13	83	97
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar	11	58	69	14	71	85
Hizmet ve satış elemanları	47	73	119	46	81	127
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar	167	32	199	203	41	244
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	61	102	163	65	107	172
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar	23	114	137	27	135	161
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	51	72	122	56	81	137
Toplam	405	648	1.053	459	751	1.210

Kaynak: TÜİK İlgücü İstatistikleri

Meslek grupları içerisindeki kayıt dışılık verilerine göre %83,2 ile en yüksek orana sahip olan nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar bulunmaktadır. Bölgedeki kayıt dışılık ile ilgili veriler incelendiğinde ise 2010 yılında %38,5 iken 2011 yılında bu oran %37,9'a gerilemiştir. Aynı şekilde 2011 yılında ki kayıt dışılık oranı da Türkiye ortalamasının (%42,1) altındadır.

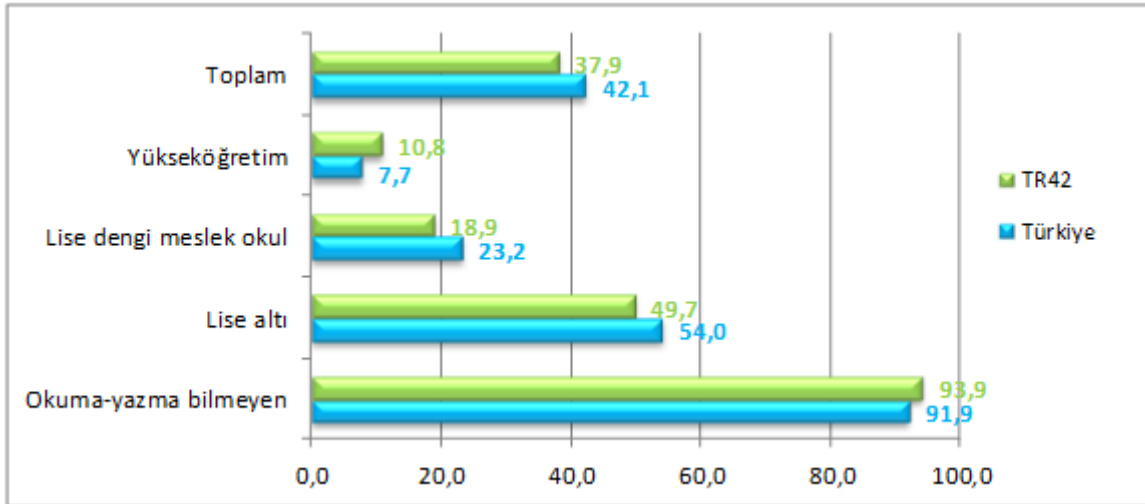
Grafik 6: İktisadi Faaliyet ve Kayıtlılık Durumu Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş, 2011

Kaynak: TÜİK İlgücü İstatistikleri

TR42 bölgesinin kayıt dışılık durumu iktisadi faaliyetlerine göre incelendiğinde Tarım sektöründeki oranın diğer sektörlerdeki orandan daha yüksek olduğu ve 2010 yılında tarım sektöründeki kayıt dışılık oranı %84,2 iken 2011 yılında bu oran %82,4'e gerilemiştir. Ayrıca Tarım sektörünün kayıt dışılık oranı Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Kayıt dışılık oranlarda Hizmet sektörünün Tarım sektöründen sonra gelmesine rağmen, %28'lik payla Türkiye ortalamasının üstünde çıkmıştır.

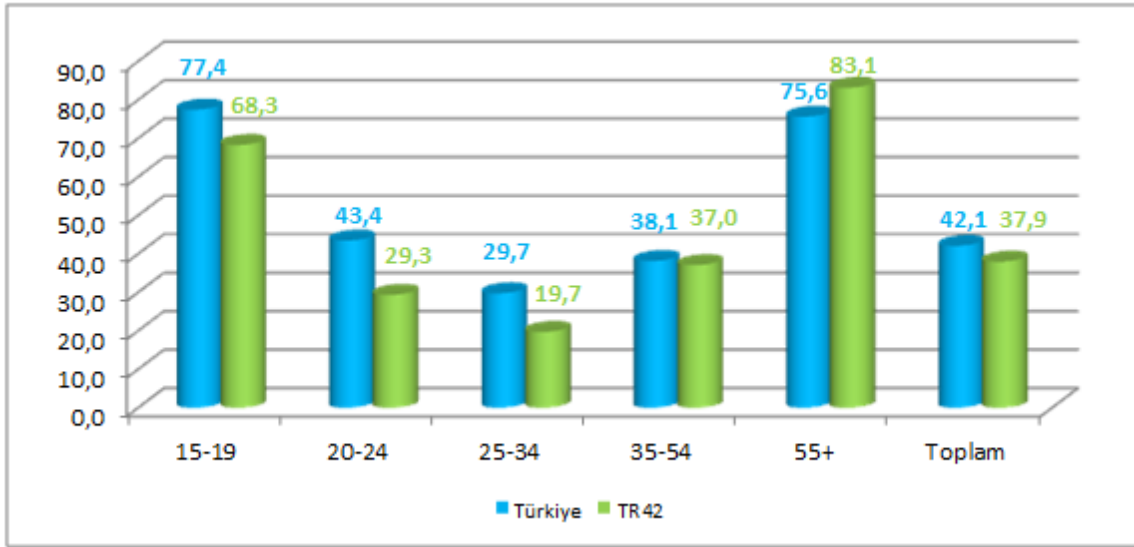
Grafik 7: Eğitim ve Kayıtlılık Durumu Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş, 2011

Kaynak: TÜİK İlgücü İstatistikleri

2011 yılında bölgede okuma yazma bilmeyenlerde kayıt dışılık %93,9, lise altı eğitim düzeyinde %49,7, lise ve dengi meslek okulunda %18,9 ve yükseköğretimde ise %10,8 olmuştur. Bu veriler TR42 bölgesinde eğitim düzeyi arttıkça kayıt dışılık oranında azalma olduğunu göstermektedir. Ancak Yükseköğretimde ki kayıt dışılık oranı Türkiye ortalamasının üstünde çıkmıştır.

Grafik 8: Yaş ve Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılık Durumu Göre İstihdam, Bin, 15+ yaş, 2011

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

Bölgede (15-19) yaş grubunda 2010 yılı kayıt dışılık %68,9 ve 2011 yılında ise %68,3, 55+ yaş grubunda ise 2010 yılı kayıt dışılık %85,2 ve 2011 yılında ise %83,1 olarak gerçekleşmiştir. Kayıt dışılık 55+ yaş grubunda en yüksek paya sahip ve bu oranla %75,6'lık Türkiye ortalamasının üzerinde çıkmıştır.

İŞSİZLİK

Tablo 15: Eğitim ve İş Arama Süresine Göre İşsizler, Bin, 15+ yaş

Eğitim Durumu	2010				2011			
	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	İş bulmuş başlamak için bekleyen	Toplam	1 yıldan az	1 yıl ve daha çok	İş bulmuş başlamak için bekleyen	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	2	1	0	3	2	1	0	3
Lise altı	67	19	1	87	61	25	1	87
Lise ve dengi meslek okulu	31	15	1	47	29	15	0	44
Yükseköğretim	13	9	0	22	18	12	1	31
Toplam	113	43	2	158	109	52	2	163

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

Bölgenin 2010 yılında işsizlerin iş arama süreleri 1 yıldan çok olanlar için %27,2, 2011 yılında ise bu oran %31,9' a çıkmıştır. Okuma yazma bilmeyenlerin 2011 yılında iş arama süreleri 1 yıldan çok olanlar %50,0, lise altı eğitim düzeyinde %29,1, lise ve dengi meslek okulunda %34,1 ve yükseköğretimde %38,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu veriler, TR42 bölgesinde ki eğitim düzeyleri ile iş arama sürelerinin doğru orantılı olarak arttığını göstermektedir.

Tablo 16: Eğitim ve Yaşa Göre İşsizler, Bin, 15+ yaş

Eğitim Durumu	2010						2011					
	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	0	0	0	1	0	2	0	0	1	1	1	2
Lise altı	13	11	25	34	4	86	11	9	24	38	5	86
Lise ve dengi meslek okulu	5	16	16	9	1	47	5	14	13	11	1	44
Yükseköğretim	0	7	12	2	0	22	0	12	13	4	1	31
Toplam	19	34	53	46	5	158	16	35	51	55	8	163

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

TR42 bölgesinde 2011 yılının (15-19) yaş grubunda işsizler içerisindeki oranı %9,8, (20-24) yaş grubunda %21,5, (25-34) yaş grubunda %31,3, (35-54) yaş grubunda %33,7 ve 55+ yaş grubunda ise %4,9' dur. Eğitim düzeylerine göre 2011 yılındaki işsiz oranlarına baktığımızda lise altı ve okuma yazma bilmeyenlerin %54,0, lise ve üstü eğitim düzeyinde ise %46,0 oranındadır. Bu veriler, eğitim düzeyi arttıkça işsizlik oranının azaldığını göstermektedir.

İŞGÜCÜ DIŞINDAKİ NÜFUS

Tablo 17: Yaş ve Nedene Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, Bin, 15+ yaş

İşgücüne Dahil Olmama Nedeni	2010						2011					
	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
İş bulma ümidi yok	1	1	1	4	1	7	1	1	1	2	1	6
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	2	5	5	6	4	22	3	3	6	11	5	28
Mevsimlik çalışan	0	1	1	3	2	6	0	0	2	3	2	7
Ev işleri ile meşgul	21	46	154	263	135	619	19	44	144	240	135	582
Öğrenci(eğitim-öğretim)	154	34	2			190	159	35	2	0		197
Emekli			0	59	136	196			0	39	119	158
Özürü yaşlı veya hasta	3	2	5	16	77	103	3	2	6	19	90	120
Ailevi ve kişisel nedenler	7	7	17	7	2	40	7	6	10	7	2	32
Diğer	6	5	2	0	1	15	3	2	2	1	0	8
Toplam	194	100	187	358	358	1.197	194	94	174	322	353	1.138

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

Bölgede işgücüne dahil olmayanların sayısı 2010 yılına göre %4,9 oranında azalarak 2011 yılında 1.138.000 olmuştur. 2011 yılında yaş grubunun işgücüne dahil olmayanların dağılımı içerisinde (35-54) ve 55+ yaş grupları en yüksek paya sahiptirler. Aynı şekilde işgücüne dahil olmama nedenlerine göre bakıldığında ev işleri ile meşgul olma ve öğrencilik en yüksek orana sahiptirler.

Tablo 18: Eğitim ve Nedene Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, Bin, 15+ yaş

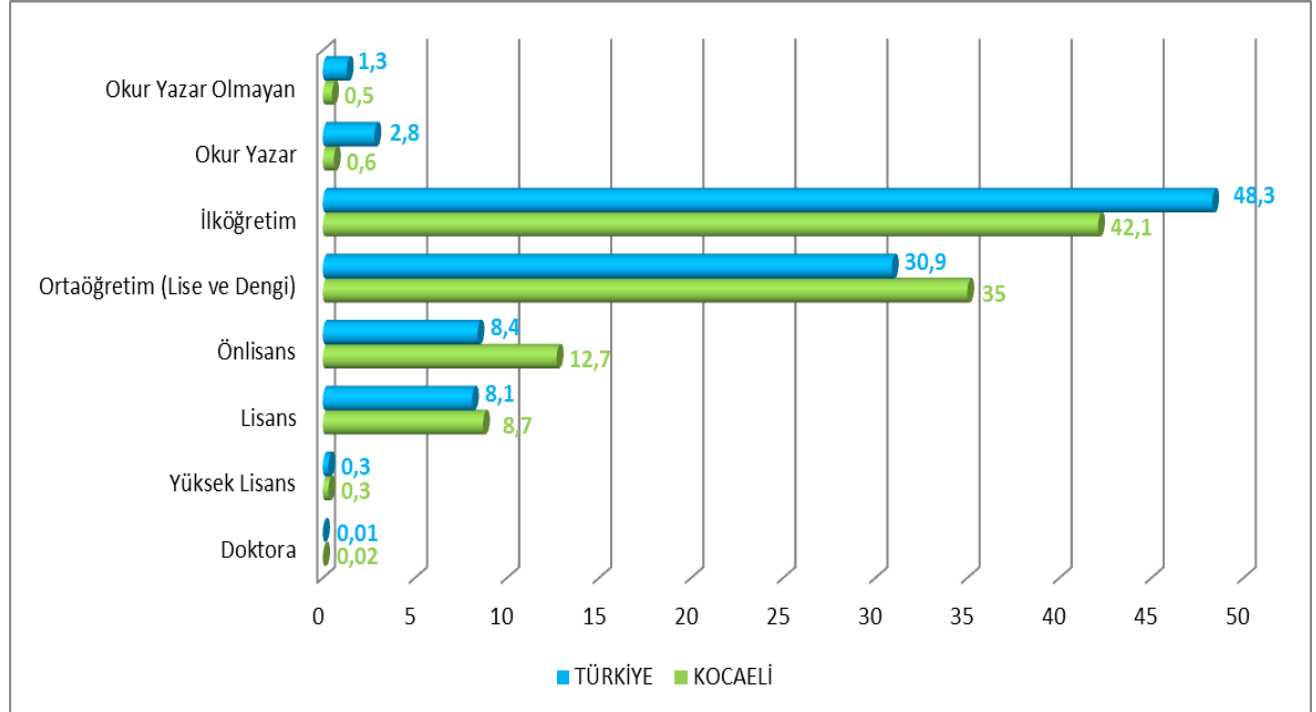
İşgücüne Dahil Olmama Nedeni	2010					2011				
	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yüksek öğretim	Toplam	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yüksek öğretim	Toplam
İş bulma ümidi yok		5	2	0	7		4	1	0	6
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	0	13	6	2	22	1	19	5	3	28
Mevsimlik çalışan	1	5	0		6	2	5	0	0	7
Ev işleri ile meşgul	83	470	59	7	619	67	434	69	11	582
Öğrenci(eğitim-öğretim)		129	57	4	190		133	60	3	197
Emekli	9	125	37	24	196	5	106	30	17	158
Özürü yaşlı veya hasta	53	47	2	0	103	58	58	3	1	120
Ailevi ve kişisel nedenler	2	25	10	4	40	1	21	8	3	32
Diğer		5	6	3	15	0	2	4	2	8
Toplam	149	825	179	44	1.197	133	784	181	40	1.138

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri

Bölgenin 2011 yılı işgücüne dahil olmayanların Türkiye içerisindeki payı %4,2'dir. 2011 yılında işgücüne dahil olmayanların dağılımı içerisinde lise altı eğitim düzeyi en yüksek orana sahiptir.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Grafik 9: İŞKUR'a Kayıtlıların Eğitim Durumuna Göre Başvuruları; %, 2012

Kaynak: İŞKUR Kocaeli

Kocaeli ilinde İŞKUR'a kayıtlıların yarısına yakını ilköğretim mezunu ve kayıtlıların üçte biri de ortaöğretim (lise ve dengi) mezunudur. Kocaeli ilinde eğitim seviyesi arttıkça kayıtlıların oranı

Türkiye’deki kayıtlıların oranından fazla olması Kocaeli ilinin eğitim seviyesinin de bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 19: İŞKUR’a Kayıtlıların Mesleklere Göre Dağılımı (İlk On Meslek); 2012

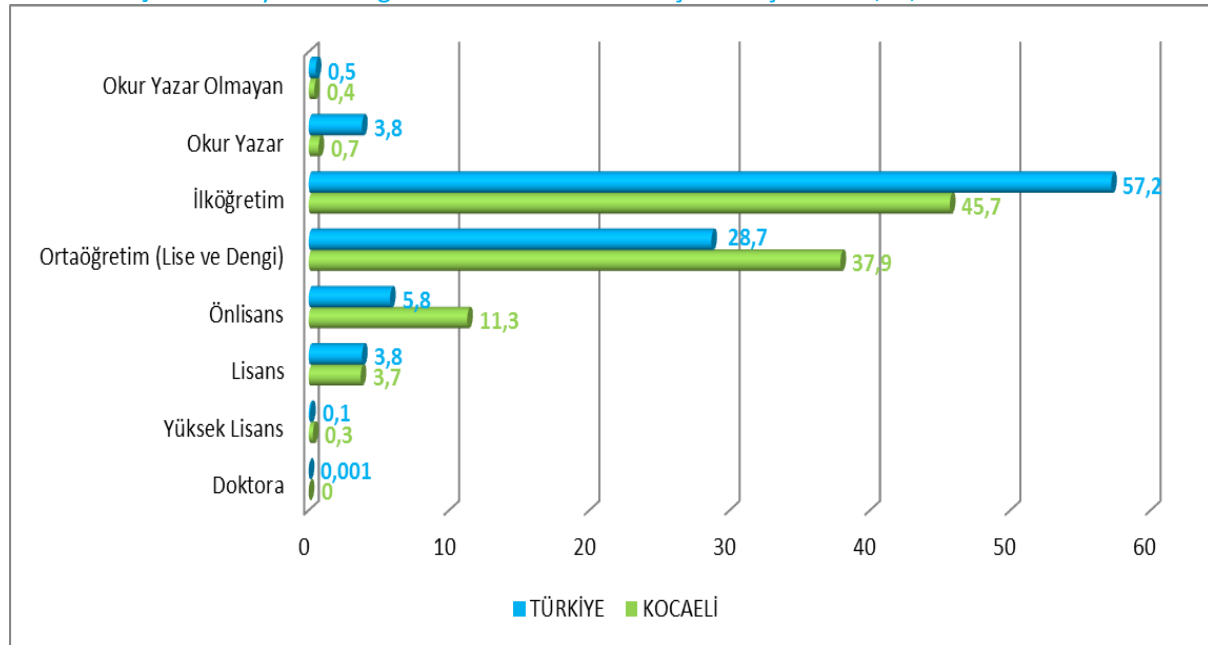
MESLEKLERE GÖRE BAŞVURULAR (İLK ON MESLEK)		
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	12970	572862
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	2393	86976
BÜRO MEMURU (GENEL)	1981	100687
İSTİHSAL TEKNİSYENİ	1605	1891
ÖN MUHASEBECİ	1104	30406
SEKRETER	1087	36929
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	984	53649
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	953	47515
AMBALAJCI (EL İLE)	866	4356
ÇAYCI	771	18547
GENEL TOPLAM	59122	2296325

Kaynak: İŞKUR Kocaeli

Kocaeli ilinde İŞKUR’a kayıtlıların mesleklere göre dağılımına baktığımızda ilk sırayı %21,9 ile beden işçisi (genel) almaktadır. Bu oranda İŞKUR’a kayıtlıların eğitim seviyesiyle paralellik göstermektedir. İlk on mesleğin Kocaeli içindeki toplam dağılımı ise %41,8’dir.

2012 yılında Kocaeli ilinde işe yerleştirmeler de %88,1 ile özel sektörde istihdam yapılmıştır. Kocaeli ilindeki toplam istihdam sayısının da 10.111 olduğunu göz ardı edilmemelidir.

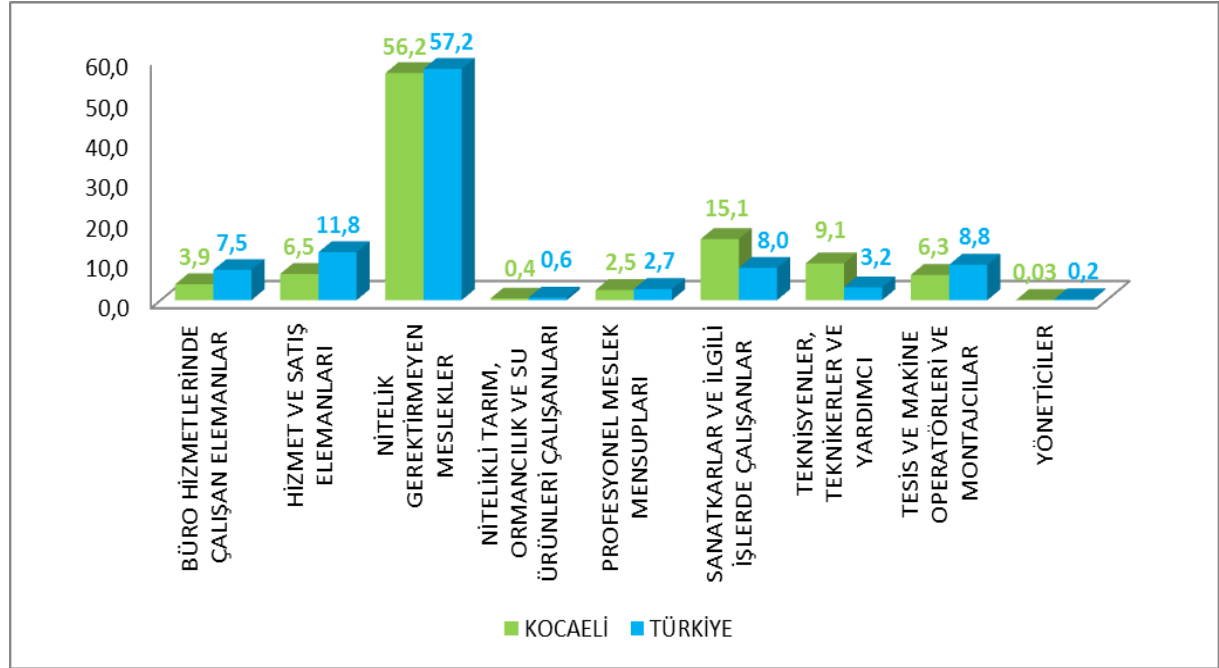
Grafik 10: İŞKUR’a Kayıtlıların Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler, %, 2012

Kaynak: İŞKUR Kocaeli

İŞKUR’un işe yerleştirmelerinde eğitim durumlarına baktığımızda; Kocaeli ilinde ilk iki sırayı ilköğretim ve ortaöğretim (lise ve dengi) okullarından mezun olanlar almaktadır. Kocaeli ilinde eğitim durumu yükseldikçe işe yerleştirme Türkiye ortalamasının üstüne çıkmaktadır. İlköğretim, ortaöğretim ve önlisans mezunlarının işe yerleşme oranı Kocaeli ilinin %94,9’unu karşılamaktadır.

Grafik 11: İŞKUR'a Kayıtlıların Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeleri, %, 2012

Kaynak: İŞKUR Kocaeli

İşe yerleştirmelerin meslek grupları dağılımına baktığımızda; en fazla işe yerleşme %56,2 oranı ile nitelik gerektirmeyen meslekler grubundadır. %15,1'lik oranı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda ikinci sırada yer almakta olup bu oranı ile Türkiye ortalamasının yaklaşık iki katıdır. Kocaeli ilinin en az işe yerleştirdiği meslek grubu yöneticilerdir.

Tablo 20: İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı; 2012

BEKLEME SÜRESİ	KOCAELİ	TÜRKİYE
30 GÜN VE AZ	2.544	119.450
1 - 2 AY	3.460	142.009
2 - 3 AY	3.133	115.639
3 - 4 AY	3.239	129.400
4 - 5 AY	2.536	118.728
5 - 6 AY	2.345	99.533
6 - 7 AY	2.370	93.782
7 - 8 AY	2.208	79.550
8 - 12 AY	8.170	356.106
1 - 2 YIL	17.736	680.298
2 - 3 YIL	5.740	237.822
3 - 4 YIL	2.914	103.229
4 - 5 YIL	1.225	42.518
5 - 6 YIL	1.150	32.323
6 - 7 YIL	233	6.613
7 - 8 YIL	152	3.831
8 - 9 YIL	121	4.216
9 - 10 YIL	130	3.880
10 YILDAN FAZLA	138	3335
Genel Toplam	59.544	2.372.262

Kaynak: İŞKUR Kocaeli

Kocaeli İlinde işten çıkan bir kişinin bir ay içinde tekrar işe başlama oranı %4,3'tür. Kişinin yasa gereği işsiz sayılabilmesi için 6 ay boyunca sigorta girişinin olmaması gerekir. Bu yasa dikkate alındığında; ilk 6 ayda işe girenler Kocaeli İlinde bekleyenlerin üçte birine denk gelmektedir.

Tablo 21: İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2012

MESLEKLERİNE GÖRE KAYITLI İŞSİZLER (İLK ON MESLEK)	KOCAELİ	TÜRKİYE
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	13.370	580.621
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	3.946	92.007
BÜRO MEMURU (GENEL)	2.449	142.007
SEKRETER	1.402	46.050
ÖN MUHASEBECİ	1.357	38.206
İSTİHSAL TEKNİSYENİ	1.256	1.480
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	1.013	47.614
ÇAYCI	921	21.965
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	908	45.512
AMBALAJCI (EL İLE)	844	4.071

Kaynak: İŞKUR Kocaeli

Kayıtlı işsizlerin eğitim düzeyleri %85,7 ile ilköğretim ve ortaöğretim dengi okullardır. Bu eğitim düzeyinde ortaya çıkabilecek meslekler; beden işçisi (genel), büro memuru (genel), ön muhasebeci, sekreter vb. Kayıtlı işsizlerin mesleklerine bakıldığında eğitim düzeyiyle paralel olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 22: Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

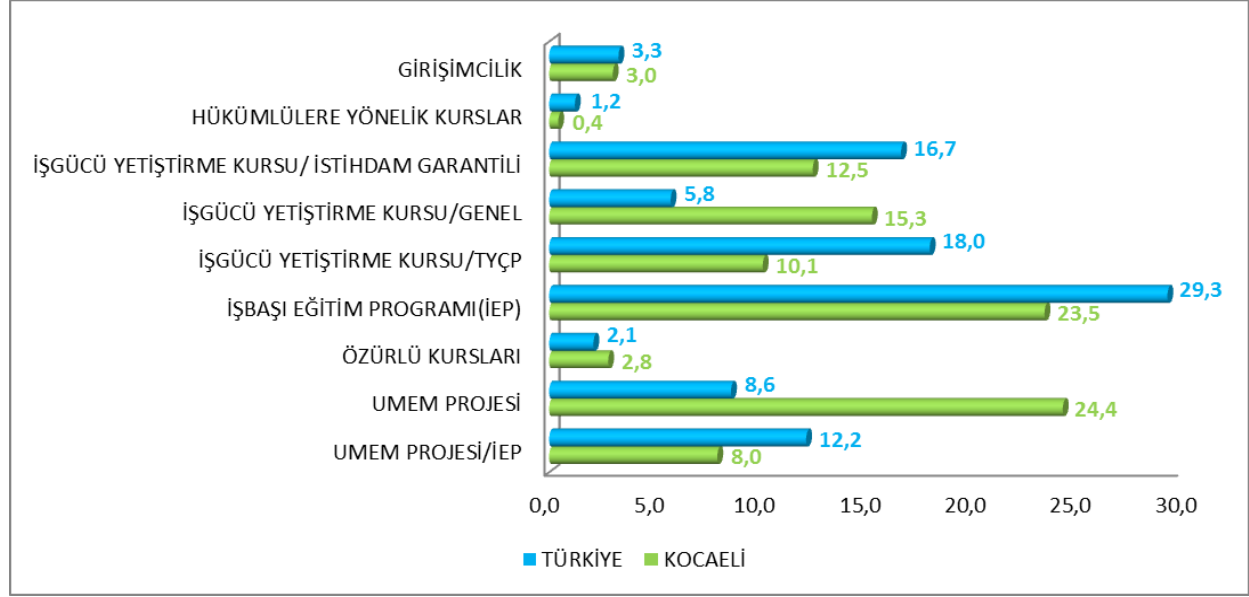
EĞİTİM DURUMU	NİTELİĞİ	KOCAELİ	TÜRKİYE
Okur Yazar Olmayan	İşsizlik Ödemesi Biten Sayısı	6	615
	İşsizlik Ödemesi Devam Eden Sayısı	21	1.097
	İşsizlik Ödemesi Kesilen Sayısı	19	731
Okur Yazar	İşsizlik Ödemesi Biten Sayısı	12	752
	İşsizlik Ödemesi Devam Eden Sayısı	19	1.555
	İşsizlik Ödemesi Kesilen Sayısı	18	968
İlköğretim	İşsizlik Ödemesi Biten Sayısı	1.114	35.663
	İşsizlik Ödemesi Devam Eden Sayısı	2.412	82.731
	İşsizlik Ödemesi Kesilen Sayısı	2.771	64.227
Ortaöğretim (Lise Ve Dengi Okullar)	İşsizlik Ödemesi Biten Sayısı	799	24.348
	İşsizlik Ödemesi Devam Eden Sayısı	1.735	53.741
	İşsizlik Ödemesi Kesilen Sayısı	1.493	36.749
Önlisans	İşsizlik Ödemesi Biten Sayısı	193	5.656
	İşsizlik Ödemesi Devam Eden Sayısı	477	11.675
	İşsizlik Ödemesi Kesilen Sayısı	343	7.156
Lisans	İşsizlik Ödemesi Biten Sayısı	206	7.677
	İşsizlik Ödemesi Devam Eden Sayısı	445	17.276
	İşsizlik Ödemesi Kesilen Sayısı	409	11.436
Yüksek Lisans	İşsizlik Ödemesi Biten Sayısı	14	317
	İşsizlik Ödemesi Devam Eden Sayısı	26	728
	İşsizlik Ödemesi Kesilen Sayısı	23	561

Doktora	İşsizlik Ödemesi Biten Sayısı	0	4
	İşsizlik Ödemesi Devam Eden Sayısı	3	32
	İşsizlik Ödemesi Kesilen Sayısı	3	24

Kaynak: İŞKUR Kocaeli

İşsizlik ödemesine hak kazananların eğitim seviyesi dikkate alındığında; %46,9 ilköğretim, %33,8 ortaöğretim ve %9,3 ile önlisans mezunları gelmektedir. Bu sıralama Türkiye ile paralellik göstermektedir.

Grafik 12: İşgücü Eğitim Kursları Sayısı Ve Türü, %, 2012

Kaynak: İŞKUR Kocaeli

2012 yılında en çok açılan işgücü eğitim kursu %29,3 ile işbaşı eğitim programıdır. İşgücü yetiştirme kursu (TYÇP) %18,0 ile ikinci sırada yer alırken %16,7 ile de işgücü yetiştirme kursu / istihdam garantili üçüncü sırayı almaktadır.

Tablo 23: İşgücü eğitim Kursu Kursiyerlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, %, 2012

KURS TÜRLERİ	KOCAELİ		TÜRKİYE	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
GİRİŞİMCİLİK	51,0	49,0	51,3	48,7
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	100,0	0,0	95,6	4,4
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSU (İSTİHDAM GARANTİLİ)	40,6	59,4	41,0	59,0
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSU (TYÇP)	46,1	53,9	27,3	72,7
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI (İEP)	41,4	58,6	48,8	51,2
ÖZÜRLÜ KURSLARI	40,3	59,7	59,8	40,2
UMEM PROJESİ	81,6	18,4	63,2	36,8
UMEM PROJESİ (İEP)	81,1	18,9	67,9	32,1

Kaynak: İŞKUR Kocaeli

Kursiyerlerin işgücü eğitim kurslarına dağılımına baktığımızda UMEM projeleri ve hükümlülere yönelik kurslar hariç diğer kurslarda eşit dağılım gözlenmektedir. Özellikle işgücü yetiştirme kurslarında kadın sayısının fazla olması dezavantajlı gruplara yönelik iyi bir adımdır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İşgücü piyasasının güzel bir şekilde işleyebilmesi için, işgücü arzı ile işgücü talebinin iyi bir şekilde eşleşmesi gerekmektedir. Bu eşleştirme sayesinde istihdam artar ve işsizlik azalır. İstihdamı artırabilmek için; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, açılan kursların ihtiyaç duyulan meslekleri karşılayabilmesi, nitelikli işgücüne sahip kişilerin yetiştirilmesi ve bunlara uygun politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Açık işlerin karşılanması için bu nedenlerin yanında iş ortamının ve ücretlerinde iyileştirilmesi gerekmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

Tüm bu bilgiler eşliğinde işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak bu verilerden talep tarafına yönelik uygun veriler bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Kocaeli İli ve Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 24: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	Kapsamı	Periyod	Sınıflamalar	Yöntem	Görüşme Sayısı	Yapılan İşyeri
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30 KASIM	İSCO 88- NACE REV.1.1	Yüz yüze		Toplam 12.712
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik		Toplam 71.001

2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam 275.099
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam 255.938
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam 218.068
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam 198.479
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam 159.862
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam 5.941
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam 5.225
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam 53.164

Kaynak: İŞKUR

Kocaeli Çalışma ve İş Kurumu, 2012 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması⁸ kapsamında 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında Kocaeli İli genelinde 1.737 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Bu işyerlerinden 347 tanesi 1-9 kişi çalıştıran işyerleri, 923 tanesi 10-49 kişi çalıştıran işyerleri ve 305 tanesi de 50+ kişi çalıştıran işyerleridir. Araştırma kapsamına sadece 10 ve üstü çalışana sahip işyerleri girmekle birlikte, uygulama aşamasında bu tür işyeri olduğu belirtildiği için ziyaret edilen 347 işyerlerinin, zaman içerisinde 1-9 büyüklüğündeki işyerine dönüşmüş olduğu tespit edilmiştir. Bu durum önceden 10 ve üstü çalışana sahip işyerlerinin sayılarında zaman içerisinde %22,0 oranında bir azalma olduğunu göstermektedir. Örneklem içerisindeki 162 işyeri de faaliyeti kapsam dışı olan, mükerrer olan, referans yılında faaliyette bulunmayan, faaliyetin el değiştirmesi ve birimin cevap vermeyi kabul etmemesi gibi nedenlerden oluşan cevapsızlık durumunda cevapsızlık düzeltilmesi yapılmıştır.

Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu⁹” kapsamında,

⁸ Araştırma yöntemi için Ek 2'ye bakınız.

⁹ Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

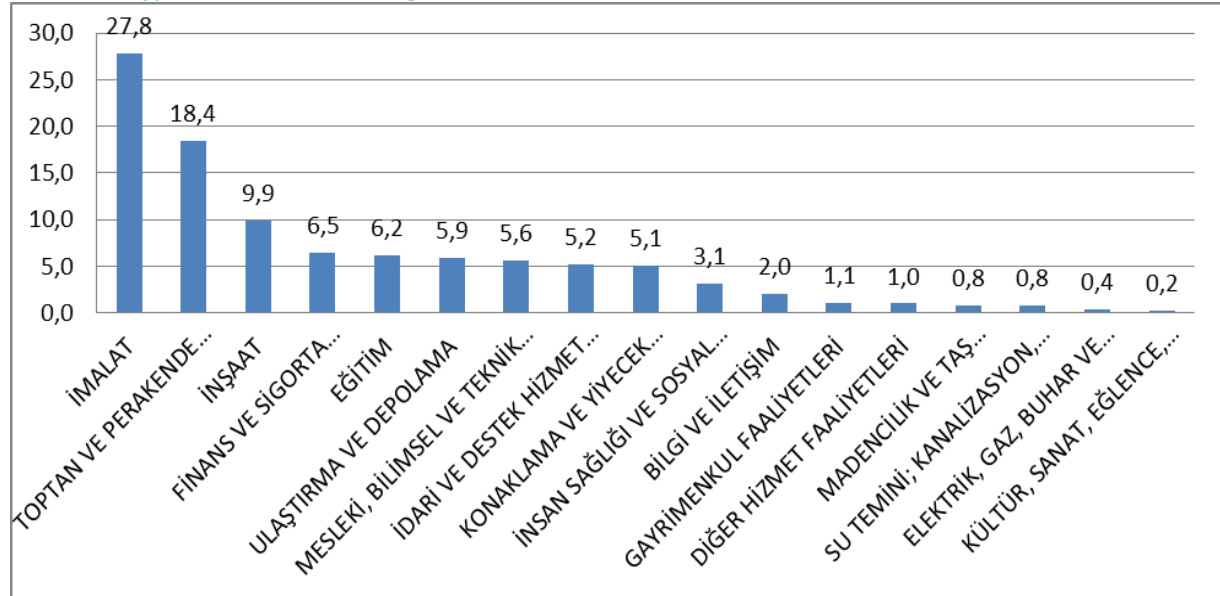
- ✓ Temel işletme bilgileri
- ✓ Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- ✓ Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılama Yolları)
- ✓ Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- ✓ 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- ✓ 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibarıyla artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi ve örnek seçimi hakkında Ek 2-b'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Kocaeli İli İPA sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu İmalat Sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 şirketin 28'i imalat sektöründedir. Bu sektörü %18 ile Toptan Perakende Ve Ticaret ve %10 ile İnşaat Sektörü takip etmektedir. Bu üç sektör araştırmaya katılan sektörlerinin %56'sını oluşturmaktadır. Dördüncü sırada ise %7 ile Finans Ve Sigorta Faaliyetleri yer almaktadır.

Grafik 13: İşyerlerinin sektörel dağılımı,%2012

Kaynak: Kocaeli İPA

İlde 50 ve üzeri çalışanı olan sektörler incelendiğinde İmalat Sektörü %42 oranı ile ilk sıradaki yerini korurken; bu sektörü %12 oranıyla idari ve destek hizmet faaliyetleri ve %11 oranıyla İnşaat Sektörü takip etmektedir. Kocaeli'ndeki işyerlerinin Türkiye'deki işyerleri içindeki oranı %5 olarak yer almaktadır. Kocaeli'nde en fazla pay alan İmalat Sektörünün Türkiye içindeki payı %6'dır.

Araştırma sonuçlarına göre Kocaeli'nde çalışanları %46'sı İmalat Sektöründe yer almaktadır. Türkiye'de ise yine ilk sırada yer alan İmalat Sektöründeki çalışan oranı %24 dür. İkinci sırada %9 oranında Toptan Ve Perakende Ticaret, üçüncü ve dördüncü sıralarda ise %8,7 ve %8,5 oranlarıyla İnşaat ve İdari Destek Hizmetleri Faaliyetleri yer almaktadır. Türkiye'de ise sırasıyla İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri %13, Toptan Ve Perakende Ticaret Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerinin Onarımı %10 ve İnşaat Sektörü %6 oranlarıyla İmalat Sektörünü izlemektedir. Kocaeli İlinde çalışanların %72'si İmalat, Toptan Ve Perakende Ticaret, İnşaat ve idari Destek Hizmetleri Faaliyetleri Sektörlerinde yer almaktadır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Çalışan Oranları, %, 2012

Sektör	Erkek çalışan oranı,%	Kadın çalışan oranı,%	Sektörde çalışanların toplam çalışanlara oranı,%
BİLGİ VE İLETİŞİM	68,5	31,5	2,5
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	77,1	22,9	0,5
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	86,4	13,6	0,5
EĞİTİM	44,5	55,5	3,6
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	50,9	49,1	2,5
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	74,2	25,8	0,5
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	64,4	35,6	3,1
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	87,7	12,3	0,1
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	93,2	6,8	0,8
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	74,6	25,4	4,6
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	79,7	20,3	0,9
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET;	77,7	22,3	9
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	90,6	9,4	6,1
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	84	16	8,5
İMALAT	87,6	12,4	45,6
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	44,2	55,8	2,6
İNŞAAT	94,1	5,9	8,7
TOPLAM	81,6	18,4	100

Kaynak: Kocaeli İPA

Çalışanların cinsiyetlerine göre tablo incelendiğinde Kocaeli’nde çalışanların %82’si erkek %18 ise kadındır. Türkiye’de ise kadınların oranı %25’tir. Kadın çalışanların en fazla olduğu sektörler %56 oranlarıyla İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim Sektörleridir. Bu iki sektörün Kocaeli İli toplam oranları ise %6 dolayındadır. Türkiye açısından kadınların en fazla çalıştığı sektörler Kocaeli ile paralellik göstermekte olup sırasıyla %61 oranıyla İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve %55 oranıyla Eğitim Sektörleridir. Kocaeli’nde kadınların en az çalıştığı sektör %6 oranıyla İnşaat Sektörü olup, Türkiye’de ise; aynı orana sahip Su Temini Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri ile Madencilik Sektörleridir.

Ana meslek gruplarına göre çalışan sayılarının ortalamalarına bakıldığında Kocaeli ve Türkiye’de nitelik gerektirmeyen meslekler ilk sırada yer almaktadır. Yöneticiler ise hem Kocaeli’nde hem de Türkiye’de son sırada yer almaktadır.

Tablo 26: Ana Meslek Gruplarına Göre Çalışan Ortalamaları, %, 2012

Meslek Grup	Kocaeli	Türkiye
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10%	13%
Hizmet Ve Satış Elemanları	8%	11%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	30%	26%

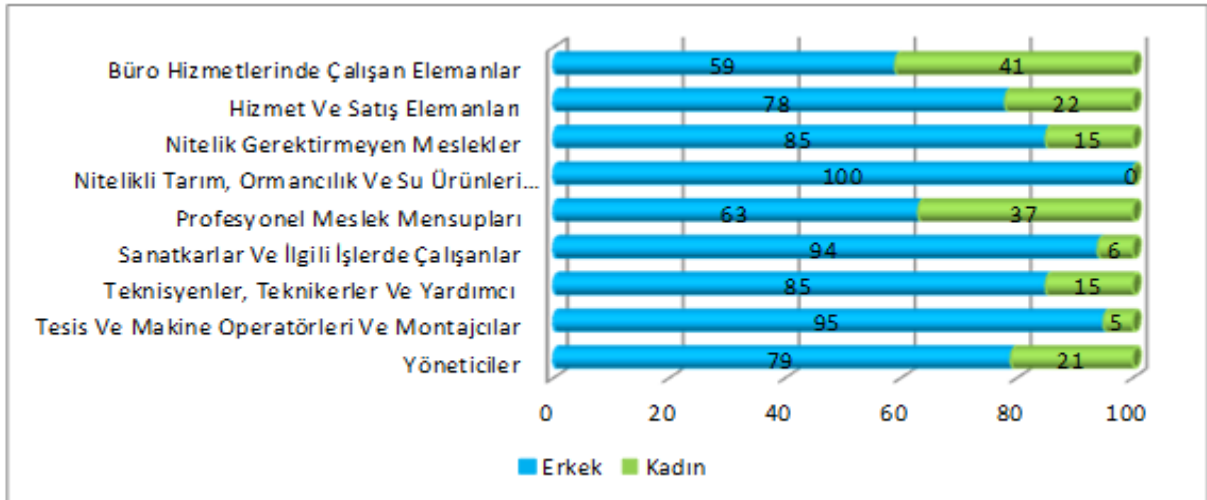
Profesyonel Meslek Mensupları	12%	13%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	14%	11%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	8%	10%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	14%	13%
Yöneticiler	3%	3%

Kaynak: Kocaeli İPA

Kocaeli ilinde çalışanların meslek gruplarına göre dağılımına baktığımızda; %30'u Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde, %14'ü Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yine %14'ü de Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında çalışmaktadır. Bu dağılımın Türkiye oranı ise; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler %26'lık oranı ile ilk sırayı alırken bunu %13'lük oranı ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Profesyonel Meslek Mensupları ve Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grupları takip eder.

Kadın ve erkek oranlarının Kocaeli'ndeki ana meslek gruplarına dağılımı ise mesleklere göre değişiklik göstermektedir. Kadınlar en çok büro hizmetlerinde çalışırken(%41), profesyonel meslek mensuplarında faaliyetlerinin olmadığı görülmektedir. Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve hizmet ve satış elemanları kadınların daha fazla çalıştıkları meslek gruplarıdır.

Grafik 14: Meslek Gruplarına Göre Çalışanlar, %, 2012

Kaynak: Kocaeli İPA

Meslek bazında Kocaeli'nde en çok görülen mesleklere bakıldığında zaman vasıf gerektirmeyen Beden İşçisi(Genel) %20 oranıyla ilk sırada yer almaktadır. Beden İşçisi(inşaat), büro memuru ve lastik üretim operatörü (motorlu taşıtlar) en sık görülen diğer meslekler olarak sıralanmaktadır. Cinsiyetlere göre dağılımlara bakıldığında erkeklerde en çok görülen meslekler: Beden işçisi(genel), beden işçisi(inşaat) ve lastik üretim işçisi olarak sıralanırken; kadınlarda beden işçisi(genel), büro memuru (genel) ve temizlik görevlisi olarak sıralama oluşmuştur.

Tablo 27: Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı, %, 2012

İlk On Meslek (Toplam)	%	İlk On Meslek (Erkek)	%	İlk On Meslek (Kadın)	%
Beden İşçisi (Genel)	20	Beden İşçisi (Genel)	21,5	Beden İşçisi (Genel)	13,3
Beden İşçisi (İnşaat)	3,4	Beden İşçisi (İnşaat)	4,2	Büro Memuru (Genel)	6,5

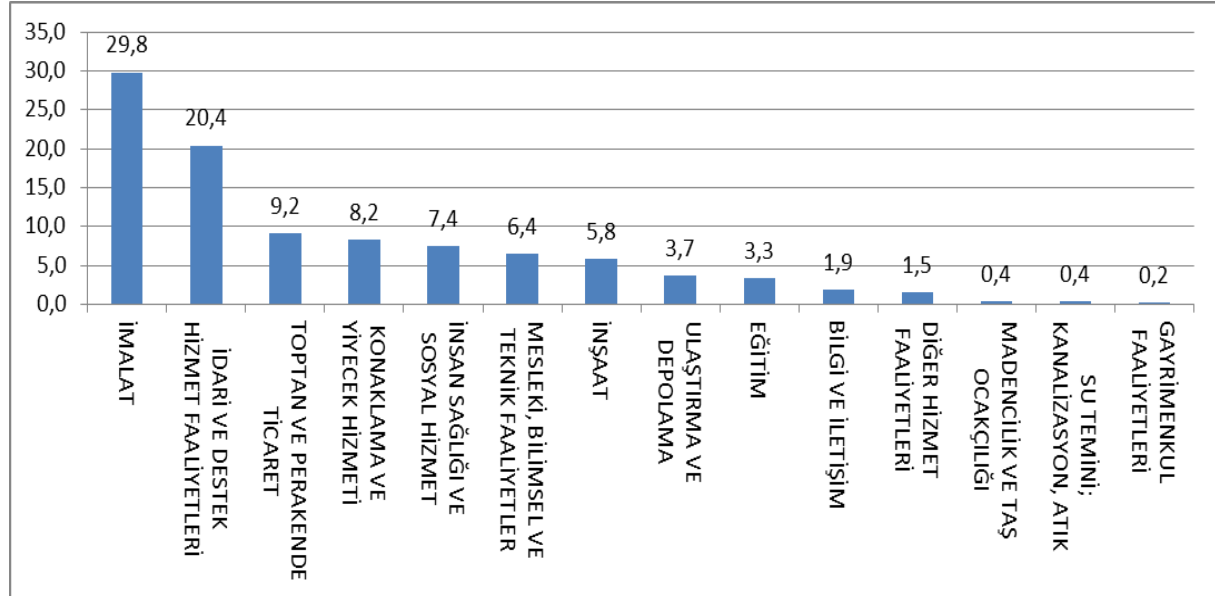
Büro Memuru (Genel)	3,4	Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar)	4	Temizlik Görevlisi	4,7
Lastik Üretim Operatörü (Motorlu Taşıtlar)	3,3	Büro Memuru (Genel)	2,7	Muhasebeci	3,7
Beden İşçisi (Temizlik)	2,3	Güvenlik Görevlisi	2,5	Beden İşçisi (Temizlik)	3,6
Güvenlik Görevlisi	2,1	Şoför-Yük Taşıma	2,2	Sekreter	2,6
Şoför-Yük Taşıma	1,8	Beden İşçisi (Temizlik)	2	Satış Elemanı (Tanıtım)	2
Temizlik Görevlisi	1,7	İstihsal Teknisyeni	1,7	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	1,5
İstihsal Teknisyeni	1,4	Makine Mühendisi	1,2	Ambalajcı (Makine ile)	1,5
Muhasebeci	1,3	Diğer Ustabası /postabası /formenler	1,1	Banka Gişe Yetkilisi	1,5
Toplam	40,7	Toplam	43	Toplam	40,9

Kaynak: Kocaeli İPA

AÇIK İŞLER

İşyerlerinin verdikleri cevaplara göre Kocaeli’nde en fazla açık iş İmalat Sanayindedir. İlin öncü sektörünün imalat sanayi olması itibarıyla bu sonuç şaşırtıcı olmamıştır. İmalat Sektörünü %20 oranıyla İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri izlemektedir. İmalat Sanayi ile İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri toplam açık işlerin yarısını oluşturmaktadır.

Grafik 15: Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%2012

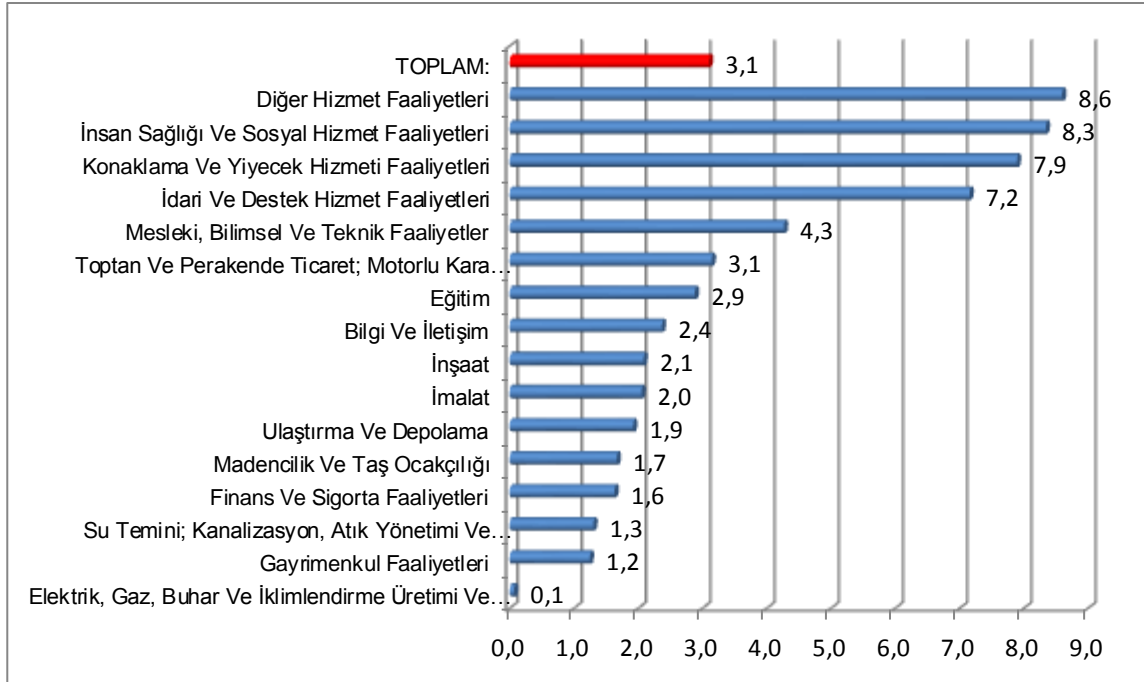
Kaynak: Kocaeli İPA

Anketin uygulandığı işyerlerinden alınan verilere göre açık iş oranı¹⁰ %3,1’dir. Açık işler sektörüne göre oranlığında ilk sırada Diğer hizmet faaliyetleri yer almaktadır. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmetler, Konaklama Ve Yiyecek Hizmetleri, İdari Ve Destek Hizmetleri açık iş oranları bakımından diğer sektörlerden önde gelmektedir. Açık iş oranının en az olduğu sektör Elektrik, Gaz Buhar Ve İklimlendirme Üretimi olarak görülmektedir.

¹⁰ Açık İş Oranı=Açık İş/(Açık İş + Çalışan) şeklinde hesaplanmaktadır.

Sektörlere göre açık iş oranlarına baktığımızda; %8,6 oranı ile Diğer Hizmet Faaliyetleri ilk sırayı alırken ikinci sırayı %8,3'lük oranı ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler Faaliyetleri almıştır.

Grafik 16: Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2012

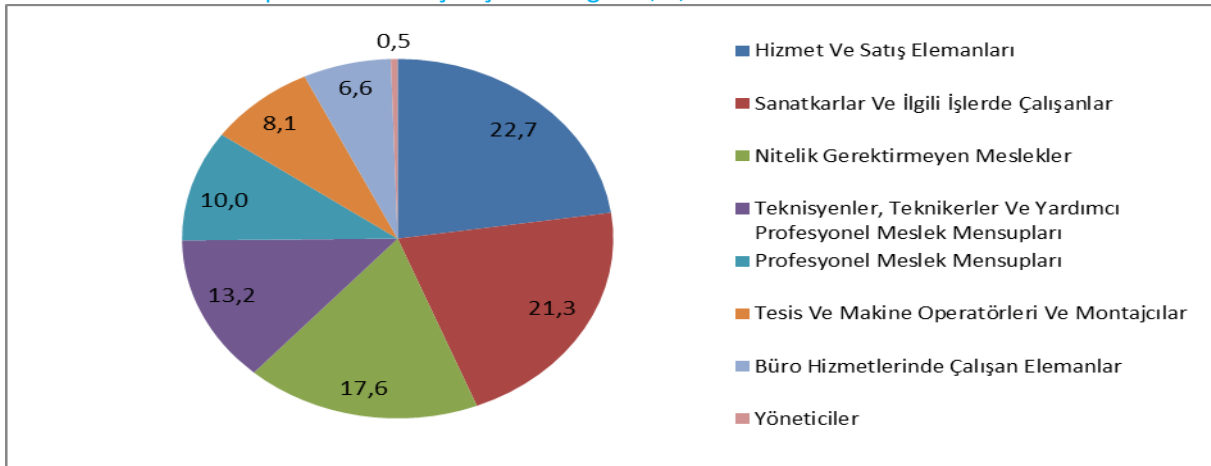

Kaynak: Kocaeli İPA

Ana meslek gruplarına göre açık işler en fazla %23 oranıyla hizmet ve satış elemanlarında görülmektedir. Açık işlerin yoğunlaştığı diğer meslek grupları ise sırasıyla sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve nitelik gerektirmeyen meslekler olarak yer almaktadır. Yöneticiler ise en az açık iş bulunan meslek grubudur.

Ayrıca meslek gruplarına göre açık iş sayısı işyeri büyüklüklerine göre değişiklik göstermektedir. 50 ve üzeri eleman çalıştıran işyerlerinde hizmet ve satış elemanları ile nitelik gerektirmeyen mesleklerde daha fazla açık iş mevcut iken 10-49 arasında eleman sayısına sahip işyerlerinde ise sanatkâr ve ilgili işlerde çalışanlar ve hizmet ve satış elemanları meslek gruplarında daha fazla açık iş bulunmaktadır.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%,2012

Kaynak: Kocaeli İPA

Meslek bazında en fazla açık iş %13 oranıyla güvenlik görevlisi mesleğindedir. Güvenlik görevlisini %9,7 oran ile beden işçisi(genel) ve %4,2 oranıyla dış protez teknikeri izlemektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu ilk on meslek¹¹ toplam oranın 2/3 ünü oluşturmaktadır.

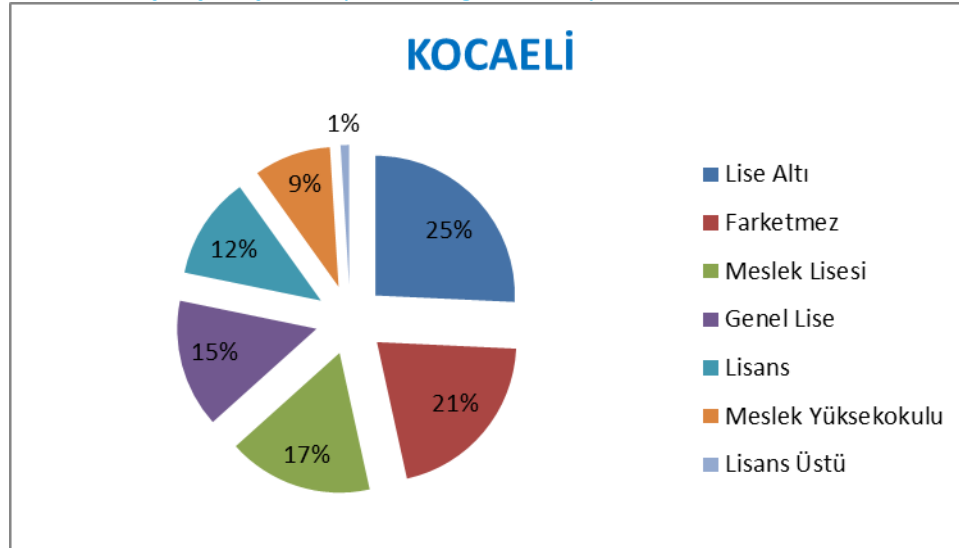
Tablo 28: Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı ,%, 2012

MESLEK	ORANI
Güvenlik Görevlisi	13
Beden İşçisi (Genel)	9,7
Dış Protez Teknikeri	4,2
Sevkiyat Görevlisi	3,2
Gaz Altı Kaynakçısı	2,4
Çağrı Merkezi Görevlisi	2,2
Makine Bakım Onarımcısı	2
Servis Garsonu	1,7
Pazarlamacı(Satış Temsilcisi)	1,5
Aşçı	1,5
Toplam	63,5

Kaynak: Kocaeli İPA

Açık işler için talep edilen eğitim düzeyi sorusuna Kocaeli de işverenler en çok lise altı %24 olarak cevap vermiştir. Bunu farketmez %21 ve meslek lisesi mezunu %17 izlemektedir. Lisansüstü ise işverenlerin en az talep ettikleri öğrenim durumudur. Farketmez oranı Türkiye ortalamasında 36% oranla ilk sırada iken; lise altı ise %28 oranıyla ikinci sıradadır. Eğitim seviyesi yükseldikçe Türkiye ortalaması Kocaeli ortalamasına nazaran düşüş göstermektedir. Kocaeli’nde genel lise oranı %15 ve lisans oranı %12 iken Türkiye’de genel lise oranı %12 ve lisans oranı %10’dur.

Grafik 18: Açık İşler İçin Talep Edilen Eğitim Düzeyler,%, 2012

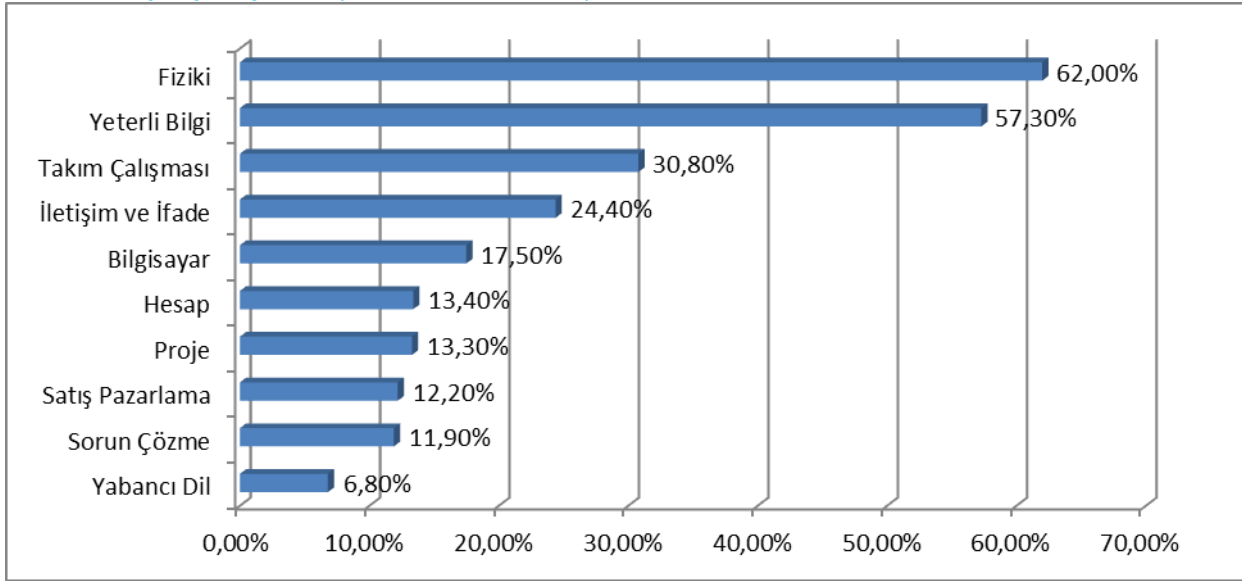
Kaynak: Kocaeli İPA

Kocaeli’nde açık işler için talep edilen beceri düzeylerine baktığımızda ilk üç sırayı %62,0 ile fiziki yeterlilik, %57,3 ile yeterli bilgi ve beceri düzeyi, %30,8 ile takım çalışması yer almaktadır. Türkiye için beceri düzeyleri oranları %70,9 ile yeterli bilgi ve beceri, %70,17 ile fiziki yeterlilik ve %48,0 ile takım

¹¹ Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı için Ek 4-a’ ya bakınız.

çalışması yer almaktadır. En fazla açık işin Güvenlik Görevlisi ve Beden İşçisi mesleklerinde olması Fiziksel ve bedensel yeterliliği en fazla talep edilen beceri durumuna getirmektedir.

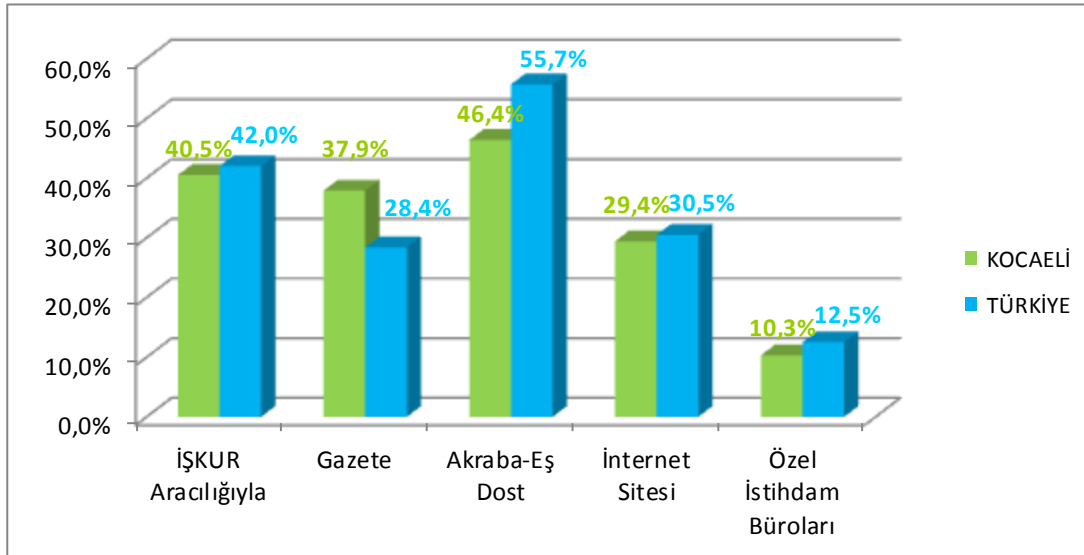
Grafik 19: Açık İşler İçin Talep Edilen Beceri Düzeyleri,% 2012

Kaynak: Kocaeli İPA

Yapılan araştırmada işverenleri açık işleri hangi kanallarla karşıladıkları da sorulmuştur. Çıkan sonuçlarda Kocaeli ile Türkiye'nin benzer değerlere sahip olduğu Grafik 20 de görülmektedir. İşverenlerin en çok akraba-eş dost yolu ile açık işleri karşılama yoluna gittikleri görülmektedir. İŞKUR'un ise ikinci seçenek olarak kullanıldığı saptanmıştır. İŞKUR'u gazete ilanları ve internet siteleri takip etmektedir. Özel istihdam büroları ise son sırada değerlendirilmiştir.

Grafik 20: Mesleklere Göre Açık İşlerin Karşılama Yolları,% 2012

Kaynak: Kocaeli İPA

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla karşılayamamaları veya zorluk çekerek karşılamaları durumunu ifade eder. Talep araştırması çerçevesinde işverenlere 2012 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur.

Ankete cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çekilen sektör hem Türkiye’de hem de Kocaeli’nde İmalat Sektörü olarak belirtilmiştir. Bu oran ilimizde Türkiye ortalamasına nazaran biraz daha yüksektir. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünün Kocaeli ilindeki oranı %14 iken Türkiye ortalaması %6 seviyelerindedir. Türkiye ortalaması %14 olan Toptan Ve Perakende Ticaret sektörünün Kocaeli oranı %9 dolaylarındadır.

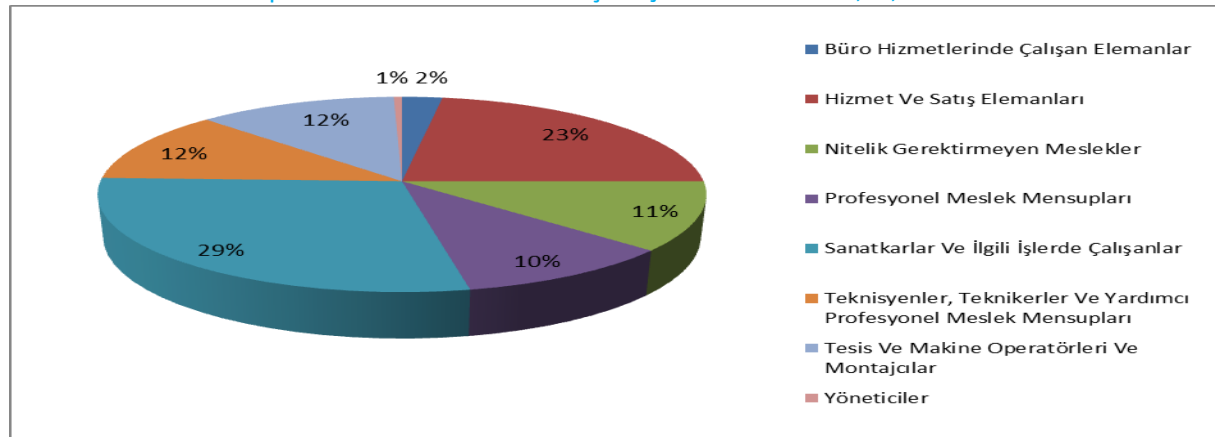
Grafik 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler,%, 2012

KAYNAK: Kocaeli İPA

Meslek gruplarına göre ise Kocaeli’nde en çok %29 oranında sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlarda temininde güçlük çekilmektedir. Bunu %12 ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek grupları ile yine aynı orana sahip tesis ve makine operatörleri ve montajcılar izlemektedir. Bu üç meslek grubu toplam oranın yarısından fazlasını teşkil etmektedir. Yöneticiler ile büro hizmetlerinde çalışanlar meslek grupları ise temininde en az güçlük çekilen meslek gruplarıdır.

Grafik 22: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler, %, 2012

Kaynak: Kocaeli İPA

Temininde en çok güçlük çekilen meslekler Türkiye ve Kocaeli için farklılıklar göstermektedir. Türkiye’de temininde en çok güçlük çekilen ilk üç meslek makineci(dikiş), beden işçisi(genel) ve satış elemanıdır. Kocaeli’nde¹² ise güvenlik görevlisi, beden işçisi(genel) ve gaz altı kaynakçısı ilk üç sırada yer almaktadır. Kocaeli ilinde en fazla temininde güçlük çekilen ilk 20 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 20 mesleğin 7 tanesi aynıdır.

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

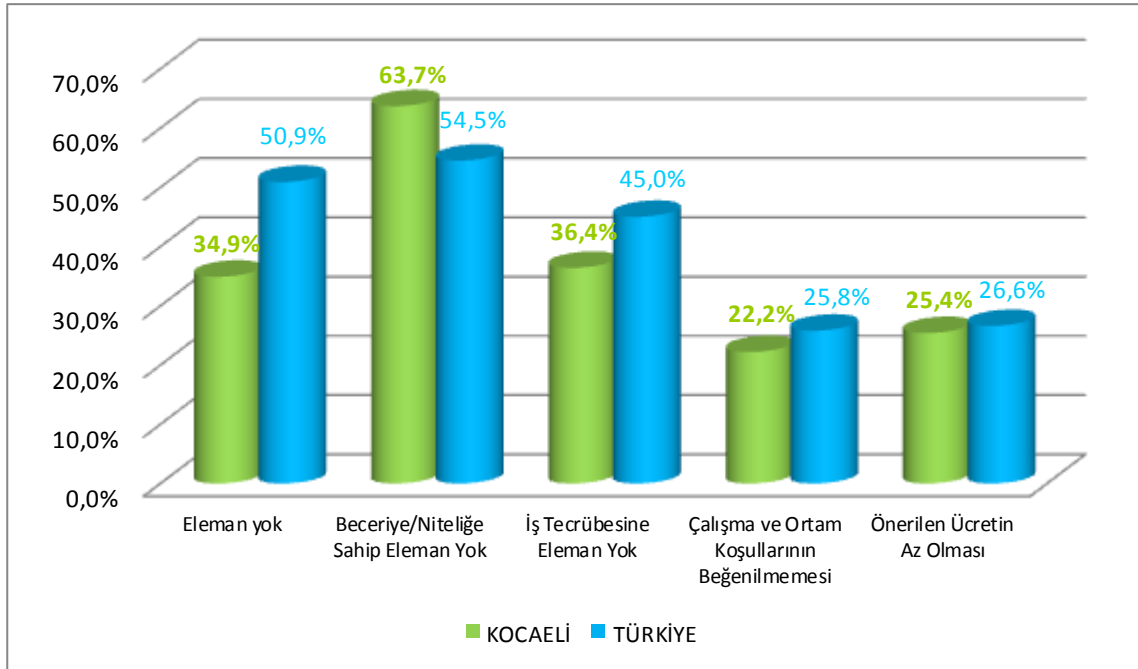
KOCAELİ	TÜRKİYE
Güvenlik Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Gaz Altı Kaynakçısı	Satış Elemanı
Alüminyum Doğramacı	Garson
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Güvenlik Görevlisi
CNC Tezgah Operatörü	Gaz Altı Kaynakçısı
Endüstriyel Boru Montajcısı	Şoför-Yük Taşıma
Argon Kaynakçısı (Tiğ Kaynakçısı)	Aşçı
Tır Şoförü	Bilgisayar Yazılım Teknisyeni
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Temizlik Görevlisi
Ambalajcı (El İle)	Hemşire
Aşçı	İş Makineleri Operatörü
Servis Garsonu	CNC Tezgâh Operatörü
Plastik Kalıp Makinesi Operatörü (Presle)	Beden İşçisi (İnşaat)
Elektrik Teknisyeni	Dokumacı
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı
Elektrik Teknikeri	Elektrik Teknisyeni/Teknikeri
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Elektrikçi
Diş Protez Teknisyeni	Muhasebeci
Vinç Operatörü	Mermer İşçisi

Kaynak: Kocaeli İPA

Türkiye ve Kocaeli’nde temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri olarak işveren ve işveren temsilcileri ülke genelinde en çok yeterli beceri ve niteliğe sahip eleman bulamamayı göstermiştir. Kocaeli’nde sırasıyla yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması ve eleman yok yanıtları verilirken Türkiye’de ise eleman yok ve tecrübeli eleman bulunmaması olarak nedenler sıralanmıştır. İşverenler önerilen ücretin azlığı ve çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi seçeneklerinin mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenlerinde daha az etkili olduğunu düşünmektedir.

¹² Temininde Güçlük Çekilen Meslekler Kocaeli İli için Ek 4-b’ ye bakınız.

Grafik 23: Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, %, 2012

Kaynak: Kocaeli İPA

2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

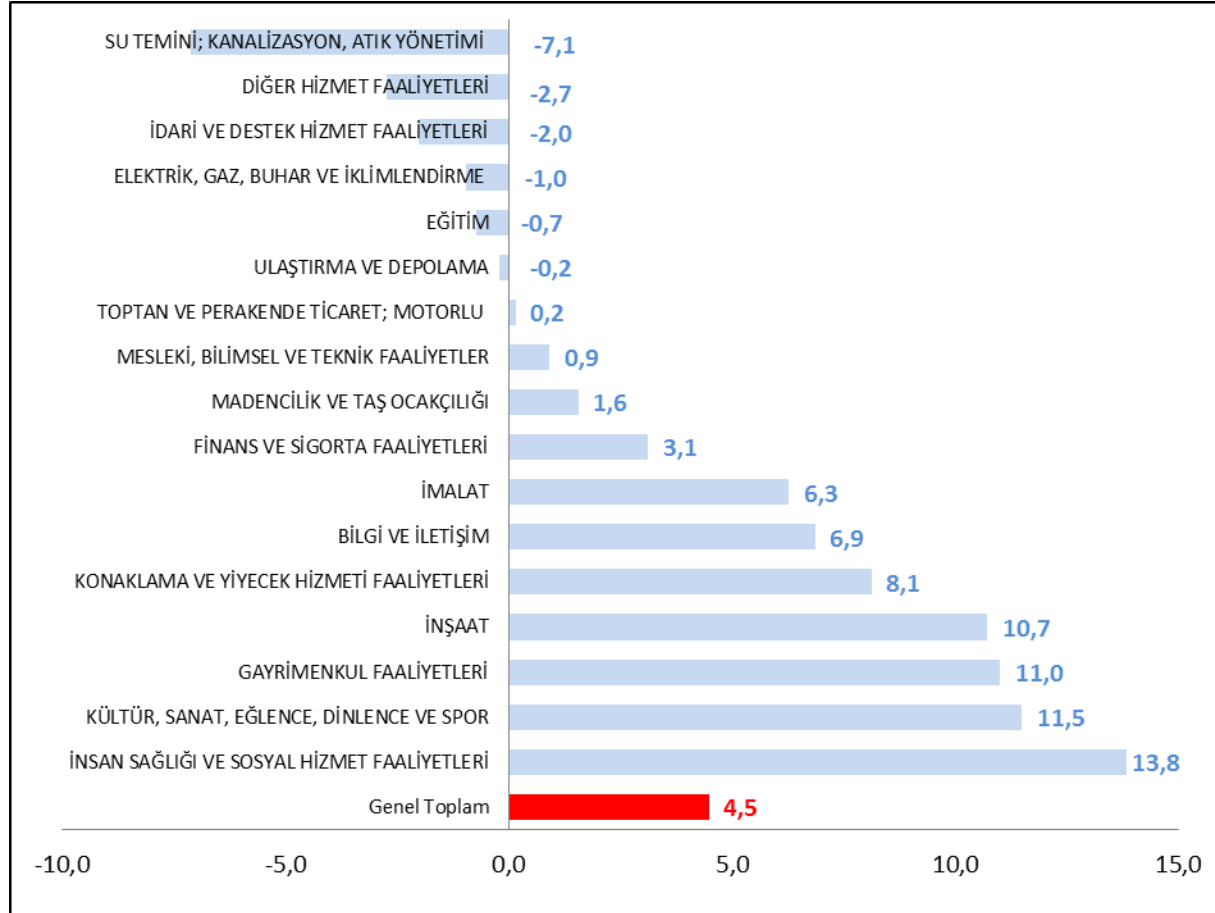
2012 yılında işyerlerinde sektörlere ve işyeri büyüklüklerine göre eleman alımı ve eleman çıkma/çıkarılma durumu değerlendirildiğinde, Kocaeli’nde işten çıkartılan toplam 114.716 kişiye karşılık toplam 139.742 kişinin işe alındığı görülmekte iken Türkiye için bu rakamlar 1.409.300 kişinin işten çıkarılmasına karşılık 1.766.431 kişinin işe alındığını göstermektedir. Diğer ifadeyle, Kocaeli için net çalışan artışı 25.026 kişi iken Türkiye için 357.131 kişi olarak ortaya çıkmaktadır

Kocaeli için işe alınan eleman sayısı ile işten çıkan eleman sayıları arasındaki fark dikkate alındığında lokomotif sektör olarak bilinen İmalat Sektöründe en fazla istihdam artışı olduğu görülmektedir. Bu sektörü inşaat ve İnsan Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri izlemektedir.

Net istihdam değişim oranlarına (Nido)¹³ göre İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ilk sıradadır. Bu sektörü Kültür Eğlence Dinlenme Ve Spor, Gayrimenkul Faaliyetleri ve İnşaat Sektörü izlemektedir. Nido oranı en düşük sektör ise Su Temini, Kanalizasyon Ve Atık Yönetimidir. İmalat Sektörünün net istihdam oranı %6 seviyesindedir.

¹³ NİDO = (İşe Giren Sayısı – İşten Çıkan Sayısı) / Çalışan Sayısı

Grafik 24: Sektörlere Göre NİDO,%,2012

Kaynak: Kocaeli İPA

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Gelecek dönem istihdam eğilimleri ile işyerlerinin kısa(altı aylık) ve orta(bir yıllık) dönemler olarak istihdam değişimlerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır.

Araştırma sonucunda Kocaeli’nde kısa vadede en fazla istihdam artışı %35 ile İmalat Sektöründe yer alan işyerlerinde olacaktır. İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile İnşaat Sektöründe yer alan işyerleri de %17 oranıyla ikinci ve üçüncü sıralarda yer almaktadır. Azalışın en çok olacağı sektör ise %40 ile İnşaat Sektörü olarak beklenmektedir. İmalat Sektörü ve Toptan Perakende Sektörleri ise azalışın çok olacağı diğer sektörler olarak görülmektedir. Orta vadede ise kısa vade ile paralellik gösteren istihdam artışı sırasıyla İmalat, İnşaat ve İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri Sektörleri olarak sıralanmıştır. Orta vadeli azalışın en çok olacağı öngörülen sektör ise %32 oranla Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleridir. İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetlerinin %24 İnşaat Sektörünün ise %20’lik bir azalma göstereceği öngörülmektedir.

Tablo 30: Sektörlere Göre Kısa ve Orta Vadede Net İstihdam Artış-Azalış Dağılımı, %, 31 Aralık 2012, %, 30 Haziran 2013

SEKTÖRLER	ARALIK 2012 BEKLENTİSİ	HAZİRAN 2013 BEKLENTİSİ
Bilgi Ve İletişim	1,4	2,0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	9,5	11,8
Eğitim	3,6	1,1
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve	0,1	0,0
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	1,1	1,2
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,7	0,7
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	7,0	4,9
İmalat	2,5	1,3
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,4	2,2
İnşaat	3,3	5,0
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3,4	5,6
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme Ve Spor	-7,8	2,0
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	0,2	0,5
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	3,4	3,1
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme	1,7	1,8
Toptan Ve Perakende Ticaret	1,7	3,5
Ulaştırma Ve Depolama	0,6	3,6
Toplam	2,8	2,5

Kaynak: Kocaeli İPA

Kocaeli’de kısa dönemde net istihdam değişim oranı %2,8 olarak beklenirken orta vadede 0,3 puan azalarak %2,5 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Aynı oranlar Türkiye geneli için kısa vadede %1,9 iken orta vadede %3,7’dir. Kısa vadede Türkiye genelinin üzerinde istihdam artışı beklenirken orta vadede istihdam artışı beklentisi Türkiye geneli beklentisinin altındadır.

Kısa vadede sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, sektör içerisinde oransal olarak en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün; yüzde 9,5 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, yüzde 7 ile İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve yüzde 3,6’sı ile Eğitim sektöründe olduğu görülmektedir. Sadece Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor sektöründe istihdam azalışı beklenmektedir. Orta vadede %11,8 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü,%5,6 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve %5 ile İnşaat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Burada mevsimsel etkilerin katkısı görülmektedir.

Tablo 31: En Fazla İstihdam Artışı Beklenen İlk 20 Meslek

EN FAZLA İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN İLK 20 MESLEK	
31 ARALIK 2012	30 HAZİRAN 2013
Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Endüstriyel Boru Montajcısı	Beden İşçisi (İnşaat)
Gaz Altı Kaynakçısı	Servis Garsonu
Makine Montajcısı (Genel)	Alüminyum Doğramacı
İstihsal Teknisyeni	Beden İşçisi (Temizlik)
Alüminyum Doğramacı	Arama Kurtarma Teknisyeni

Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Parke Döşeyicisi
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	Temizlik Görevlisi
Demirci (Makine İle)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Beden İşçisi (Temizlik)	İstihsal Teknisyeni
Temizlik Görevlisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Servis Garsonu	Reyon Görevlisi
Okul Öncesi Öğretmeni	Aşçı Yardımcısı
Vinç Operatörü	Çağrı Merkezi Görevlisi
Çağrı Merkezi Görevlisi	Aşçı
Kalıpçı-Pres	Satış Elemanı (Tanıtım)
İnşaat Teknikeri	Vals Taşlama Tezgahı Ayarçı-Operatörü (Metal)
Diğer Kâğıt İmalat İşçileri	Makineci (Dikiş)
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Okul Öncesi Öğretmeni

Kaynak: Kocaeli İPA

Hangi mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağına dair öngörü sahibi olmanın en büyük faydası Aktif İşgücü Politikalarını bu mesleklere yöneltmektir. Bu sayede istihdamın artırılmasına ve işsizliğin azaltılmasına doğrudan katkı sunulmaktadır.

31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihlerinde istihdam en fazla istihdam artışı beklenen meslekler¹⁴ incelendiğinde 10 mesleğin her iki tarihte ilk 20 içerisinde olduğunu görmekteyiz. İstihdam artışı beklenen mesleklerde mevsimselliğin etkisi görülmemektedir.

Tablo 32: En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen İlk 20 Meslek

EN FAZLA İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN 20 MESLEK	
31 ARALIK 2012	30 HAZİRAN 2012
Beden İşçisi (İnşaat)	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Parke Döşeyicisi	Bulaşıkçı (Stevard)
Diş Protez Teknisyeni	Kasiyer
Marangoz	Türkçe Öğretmeni
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Pasta Ustası
Satış Elemanı (Toptan)	Boyacı-Bina
Mobilya Montaj İşçisi	Sıvacı
Yükleyici (Loder) Operatörü	Felsefe Grubu Öğretmeni-Ortaöğretim
Avukat	Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim
Büro Memuru (Hukuk)	Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim
Laboratuvar Teknikeri	Sosyal Bilgiler Öğretmeni (İlköğretim)
Otobüs Muavini	Mesleki Rehberlik Danışmanı
Operasyon Yetkilisi (Banka)	Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim
Hamal	Makine Mühendisi

¹⁴ Kısa Vadede İstihdam Artışı Beklenen Meslekler için Tablo Ek 4c'ye bakınız. Orta Vadede İstihdam Artışı Beklenen Meslekler için Tablo Ek 4e'ye bakınız.

Kadın Hastalıkları Ve Doğum Uzmanı	Kamyonet Şoförü
Servis Büro Elemanı (Otomotiv)	
Harita Mühendisi	
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	

Kaynak: Kocaeli İPA

Kısa ve orta vadede Kocaeli ilinde istihdam azalışı beklenen mesleklere bakıldığında mevsimsellik etkisi görülmektedir. Kısa vadede en fazla istihdam azalışı beklenen meslek¹⁵ Beden İşçisi (İnşaat) iken ilk 20 meslek içerisinde İnşaat sektörüne yönelik meslekler dikkat çekmektedir. Orta vadede istihdam azalışı beklenen mesleklerde ise Eğitim sektörüne ilişkin meslekler dikkat çekmektedir. Özel sektörde faaliyet gösteren dersaneler yaz aylarında aktif olarak çalışmadıkları için istihdam azalışı beklenmektedir.

¹⁵ Kısa Vadede İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler için Tablo Ek 4d'ye bakınız. Orta Vadede İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler için Tablo Ek 4f'ye bakınız.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI SONUÇLARI

Kocaeli İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.

İlin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Kocaeli, Sakarya, Bolu, Düzce ve Yalova illerini kapsayan TR42 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2011 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Talep Araştırması, Kocaeli ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, Talep Araştırması'nın katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Bu araştırmanın en önemli kısıtlaması sadece 10 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. İkinci tespit ise araştırmaya çerçevesinde görülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Samsun özelinde beyan edilen sadece 279.001 çalışanı kapsıyor olmasıdır. 2011 yılı itibariyle Samsun ilinde çalışma yaşı nüfusun (15-64 yaş) yaklaşık 1.118.598 olduğu, bu nüfusun da 2010 yılı itibariyle %48,2'sinin işgücüne katıldığı düşünüldüğünde araştırmanın kapsamı hayli daralmış olmaktadır.

Araştırmada diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir veri tabanına sahiptir.

Kocaeli ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında¹⁶ 81 il içinde 4. sıradadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%52,6) lise altı eğitilmişler oluşturmaktadır. Kadınlar arasında özellikle diplomasızlık durumu erkeklere göre çok daha yaygındır. Okuryazar olmayan nüfusun %84'ü, diploması olmayanların da %69'u kadın nüfustur. Nüfusun sadece %25,2'si lise ve dengi okul mezunu, %11,3'ü yüksek eğitilidir. Ayrıca işsizlik oranlarına bakıldığında, işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun %33,7 ile 35-54 yaş grubu olduğu ve bunu 25-34 yaş grubunun izlediği gözlenmektedir. TR42 bölgesinde eğitim yükseldikçe işgücüne katılım da yükselmektedir.

¹⁶İllerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması için Ek 4-g' ye bakınız. Ayrıca illerin nüfus ve konut araştırması kapsamında temel işgücü göstergeleri içinde Ek 4-h' ye bakınız.

Bölge istihdamının % 34'ü sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %63 iken, sanayi sektöründe çalışanların %60'ını lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %28'i lise ve dengi okul mezunu, %12'si de yüksekokul mezunudur.

Bölgede istihdam oranı artarken, işsizlik oranı azalmaktadır. Ancak istihdam oranı Türkiye ortalamasının altında ve İşsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının üstündedir. İşsizlik oranının yüksek olmasının iki nedeni vardır. Genç nüfus ve kadınlar. 2011 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçlarına göre bölgede işsizlik oranı %11,9 iken, bu oran genç nüfusta %22,0'dir. Erkeklerde %10,4 olan işsizlik oranı, kadınlarda %15,2'ye yükselmektedir. Özellikle genç kadın nüfus işgücü piyasasına girmeye çalışmakta ve işsizlik oranı üzerinde etkili olmaktadır. Bölgede en yüksek işsizlik oranı %27,6 ile 20-24 yaş grubundaki kadınlardadır.

Eğitim düzeyi kadınların işgücü piyasasına girişlerini erkeklerden daha fazla etkilemektedir. Yüksek eğitimli kadınlarda %21,6 olan işsizlik oranı erkeklerde sadece %9,2'dir. Bölgede yüksek eğitimli işsizlerin üçte ikisini kadınlar oluşturmaktadır. İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri de erkeklerden daha uzundur. Tüm bu göstergeler bölgede kadınlarda eğitimli, ilk kez işgücü piyasasına giren ve uzun süredir işsiz profili varlığını ortaya koymaktadır.

İŞKUR' a kayıtlı işsizler incelendiğinde aynı yapının Kocaeli ili kayıtlı işsizleri için de geçerli olduğu görülmektedir. 2012 yılında en fazla kayıtlı işsiz 25-29 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin %22,1'i bu yaş grubundadır. İşsizlerin beşte üçüne yakını da 20-34 yaş grubundadır.

İlin eğitim durumuna paralel olarak kayıtlı işsizlerin yarısına yakını lise altı eğitime sahiptir. Kayıtlı işsizlerin %18,9'u yüksek eğitimlidir. Kayıtlı işsiz istatistikleri ilde de bölge işsizlik yapısına benzer bir yapıyı ortaya koymaktadır.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Kocaeli ili özelinde imalat, idari ve destek hizmet faaliyetleri ile inşaat sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına göre belirlenmesi olumlu sonuçlar yaratabilir. Bunun yanı sıra elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe duraklama olduğu da fark edilmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu duraklamayı da göz önüne alması gerekir.

Yapılan araştırmanın diğer bir sonucu olarak da toplam çalışanların sadece %18'i kadındır ve bu oran %24 olan Türkiye ortalamasının altındadır.

Kadın çalışanların görece olarak ağırlıklı çalıştıkları sektörler insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, eğitim sektörü, finans ve sigorta faaliyetleri gibi daha çok daha yüksek eğitim seviyesi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kocaeli ilinde ancak daha yüksek eğitim seviyesine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Kocaeli ilinde işe yerleşenlerin %88,1'i özel sektörde istihdam edilmektedir. İşe yerleştirmelerde en yüksek olunan eğitim seviyesi ilköğretim (%57,2) düzeyidir.

Hedef istihdamın artırılması ise, öncelikle kadınların eğitim seviyelerinin yükseltilmesi gerekmektedir. Ayrıca, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin arttırılması ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gereklilik göstermektedir. Kocaeli ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin yarısı lise altı eğitimlidir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri, işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır. Bu bilgiler dikkate alındığında işgücü eğitim kurslarında öncelikli olarak kadınlar dikkate alınmaktadır. Özürlülere yönelik kursların %59,7'si, işgücü yetiştirme kursu/istihdam garantili kurslara %59,4 ve %58,6 ile de işbaşı eğitim programına katılan kadın kursiyerlerin oranıdır.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörler ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu anlamda Kocaeli ilinde bu potansiyeli yansıtan sektörler, diğer hizmet faaliyetleri ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri olarak belirmektedir. Ayrıca kısa ve orta vadede net istihdam artış oranı beklentisi en yüksek olan sektörler de diğer hizmet faaliyetleri, idari ve destek hizmet faaliyetleri ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme programlarının özellikle de orta vadede (1 yıl) bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması işgücü arzı ve talebi eşleştirmeleri açısından olumlu sonuçlar verebilir.

Ana meslek grupları itibarıyla en yüksek açık iş oranının olduğu grup, hizmet ve satış elemanları grubudur. İkinci sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almaktadır. Bu nedenle açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Meslekler itibarıyla de açık işin en fazla olduğu meslek güvenlik görevlisidir. Güvenlik görevlisini beden işçisi (genel) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslek de güvenlik görevlisidir. Bu mesleği de yine beden işçisi (genel) takip etmektedir.

Temininde güçlük çekilme nedenleri sıralamasın da İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada elemanların yeterli iş tecrübesine sahip olmamaları, üçüncü sırada meslekte eleman bulunamaması gelmektedir.

Son olarak ise dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur, araştırma kapsamında Kocaeli ili işgücü piyasasına meslek grupları açısından bakıldığında en fazla çalışan sayısının hem kadınlar, hem de erkekler için nitelik gerektirmeyen işlerde yoğunlaştığıdır. Bu durumda Samsun ilinde işgücü talebi açısından, aslında eğitim aranmayan mesleklerin veya işgücünün düşük düzey eğitimli olmasının işverenler için yeterli olacağı sonucuna varılabilir. Ancak bu araştırma ve analiz çerçevesinde ücret ve çalışma koşulları gibi işgücü piyasası bileşenleri değerlendirilmeye alınmadığı için, bu tespitin işgücü arz ve talebi arasında var olan dengesizlikleri gidermekte işlevsel olacağı düşünülmemektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Gerek kısa dönem (altı ay) , gerekse orta dönem (on iki ay) itibarıyla en çok net istihdam artışı beklenen sektör yine imalat sektörüdür. Gerek gelecek istihdam artışının imalat sektörü ağırlıklı olması, gerekse açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerin imalat sektöründe olması, bu sektörde emek arzı ile emek talebi arasında bir dengesizlik olduğunu ve bu dengesizliği giderebilmek için de ihtiyaca göre eğitim programlarının düzenlenmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak; nitelikleri işe uygun olmayan işçilerin istihdamı verimsizlik, rekabet gücünün ve yeni yatırımların azalması yoluyla tekrar işsizliğe yol açabilmektedir. Sektörlerin ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması ve işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması gerekmektedir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

KOCAELİ İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
(İŞYERİ BİLGİ FORMU)
Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.
Bilgi verme ve gizlilik
Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun Madde 21-Gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.”
Kapsam
Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İlgili formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.
Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.
Örnek No:
İşyerinin Yasal Ünvanı :
İşyerinin Tabela Ünvanı:
.....
ADRES BİLGİLERİ
.....
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin Bilgileri
.....
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI
.....

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?	
☐ → Soru 7'e geçiniz.	
01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı
	_ _
	_ _
	_ _
S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumu mesleklere göre belirtiniz?	
☐ → Soru 8'e geçiniz.	
01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı
	_ _
	_ _
	_ _

 BÖLÜM V. 31 ARALIK 2012 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER 		
01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	→ 8.3'e geçiniz
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: <u>31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla</u> işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla <u>ARTIŞ</u> olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla beklediğiniz sayısal artış belirtiniz.	
	_ _	
	_ _	
	_ _	
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→ 9.3'e geçiniz
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.3: <u>31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla</u> işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla <u>AZALIŞ</u> olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla beklediğiniz sayısal azalış belirtiniz.	
	_ _	
	_ _	
	_ _	

01		02	03	
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?		Evet →	10.3'e geçiniz	
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐		→	11.soruya geçiniz	
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		→	11.soruya geçiniz	
S10.3: <u>30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla</u> işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?				
30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla ARTIS olacağını düşündüğünüz meslekler		30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla beklediğiniz sayısal artışı belirtiniz.		
		_ _		
		_ _		
		_ _		
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?		Evet →	11.3'e geçiniz	
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐		→	12.soruya geçiniz	
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		→	12.soruya geçiniz	
S11.3: <u>30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla</u> işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?				
30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla AZALIS olacağını düşündüğünüz meslekler		30 Haziran 2013 tarihi itibarıyla beklediğiniz sayısal azalışı belirtiniz.		
		_ _		
		_ _		
		_ _		

01		02	03		04						
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler		Temimininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşılıdınız mı? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşulların beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması			1	2	3	4	5
01		02	03	04							
		_ _	_								
		_ _	_								
		_ _	_								

VIII.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?											

Ek 2a: Araştırma Yöntemi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Kocaeli İli de örnekleme uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Sektörel bazda işletmelerin talebine ilişkin en güncel eğilimleri belirlemek, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü tespit etmek, kısa ve orta vadeye yönelik projeksiyonların oluşturulmasına yön verecek verileri ortaya koymaktır.

Coğrafi kapsam: Tüm ilçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm Kocaeli ilidir.

Birim: Kocaeli ilindeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerlerinden örneklem seçilmiştir.

Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	<i>Madencilik ve Taşocakçılığı</i>
C	<i>İmalat</i>
D	<i>Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı</i>
E	<i>Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri</i>
F	<i>İnşaat</i>
G	<i>Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı</i>
H	<i>Ulaştırma ve Depolama</i>
I	<i>Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri</i>
J	<i>Bilgi ve İletişim</i>
K	<i>Finans ve Sigorta Faaliyetleri</i>
L	<i>Gayrimenkul Faaliyetleri</i>
M	<i>Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler</i>
N	<i>İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri</i>
P	<i>Eğitim</i>
Q	<i>İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri</i>
R	<i>Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor</i>
S	<i>Diğer Hizmet Faaliyetleri</i>

Kapsanmayan sektörler

<i>A</i>	<i>Tarım, Ormancılık, Balıkçılık</i>
<i>O</i>	<i>Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik</i>
<i>T</i>	<i>Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak</i>
<i>U</i>	<i>Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri</i>

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: Kocaeli İli talep araştırması alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlışlık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2b: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Şanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	Örneklem Toplam	24.934
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736		
Uşak	691	Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri sayısı	65.723
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
Isparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
Iğdır	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım toplamı	38.698		

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep bulunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 10-Eylül-31 Ekim tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2011 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapisane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaşta ki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaşta ki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$İKO = \frac{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

Toplam istihdam

İstihdam Oranı = $\frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim

K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün İSCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitim planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{\text{Toplam istihdam}}{\text{Toplam istihdam}} \times 100$

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek “zamana bağlı eksik istihdam” ve “yetersiz istihdam” kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine

ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsiz

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam + işsiz)}} \times 100$$

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı: Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi

Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı

Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı

Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (inaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler, çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. **İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar:** Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. **İş bulma ümidi olmayanlar:** Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. **Diğer:** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irat sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. **Mevsimlik çalışanlar:** Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. **Ev işleriyle meşgul:** Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor*: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
5. *Emekli*: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
6. *Çalışamaz halde*: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.
7. *Diğer*: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı} = \frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

$$\text{Yaş Bağımlılık Oranı} = \frac{(0 - 14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15 - 64 \text{ yaş nüfus}} \times 100$$

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değer yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değer in ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin işsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 4 a: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

MESLEK	Toplam Açık İş Sayıları
Güvenlik Görevlisi	1158
Beden İşçisi (Genel)	867
Diş Protez Teknikeri	377
Sevkiyat Görevlisi	284
Gaz Altı Kaynakçısı	212
Çağrı Merkezi Görevlisi	198
Makine Bakım Onarımcısı	174
Servis Garsonu	155
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	138
Aşçı	137
Satış Elemanı (Tanıtım)	130
Temizlik Görevlisi	128
Plastik Enjeksiyon Kalıplama Makinesi Operatörü	126
Garson (Servis Elemanı)	122
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	121
Elektrikçi (Diğer)	115
Beden İşçisi (İnşaat)	111
Beden İşçisi (Temizlik)	105
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	94
Forklift Operatörü	94
Okul Öncesi Öğretmeni	93
Vals Taşlama Tezgahı Ayarçı-Operatörü (Metal İşçiliği)	90
Aşçı Yardımcısı	88
Kaynak Teknisyeni	85
Vinç Operatörü	84
Yazılım Mühendisi	83
Şoför-Yük Taşıma	83
CNC Torna Tezgahı Operatörü	78
Makine Mühendisi	76
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	69
Lojistik Meslek Elemanı	69
Elektrik Teknisyeni	68
Kasiyer	67
Hemşire	66
Makine Montajcısı (Genel)	64
Sekreter	62
Mekanik Bakım Ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	61
Elektrik Mühendisi	60
Argon Kaynakçısı (Tıg Kaynakçısı)	60
Pres Tezgahı Operatörü	57
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	51
CNC Tezgah Operatörü	50
Tır Şoförü	50
Plastik Kalıp Makinesi Operatörü (Presle)	48
Muhasebeci	47
Sınıf Öğretmeni	46
Dökümcü (Metal)	43
Oto Kaportacı	43
Komi (Garson Yardımcısı)	43
Mimar	42
Müşteri Temsilcisi	41

Punta Kaynak Makinesi İşçisi	39
Elektrik Teknikeri	39
Gıda Mühendisi	39
Elektronik Teknikeri	39
Acil Tıp Teknisyeni	39
İnşaat Teknikeri	38
Döküm Teknikeri	38
Kurye	37
İnşaat Mühendisi	36
Makineci (Dikiş)	35
Halkla İlişkiler Görevlisi	35
Büro Memuru (Genel)	34
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	34
Ön Muhasebeci	33
Enjeksiyon Pres Döküm Makinesi Operatörü	33
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	33
Pazarlama Yetkilisi (Banka)	32
Metal Döküm Kalıpcısı	31
İnşaat Teknisyeni	30
Ambalajcı (Makine İle)	28
Üretimde Kalite Kontrol Teknikeri	27
Oto Fren Bakım-Onarımcısı	26
Metal Mamuller Montaj İşçisi	26
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	26
Müşteri Hizmetleri Görevlisi	25
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	24
Diğer Kaynakçılar Ve Pürmüzcüler	23
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	23
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	22
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	22
Bulaşıkçı (Stevard)	22
Depo Sorumlusu	21
Gıda Teknikeri	21
Pişirici (Ekmek)	21
Hamurkar	21
Banka Gişe Yetkilisi	20
Şoför (Yolcu Taşıma)	20
Satın Alma Sorumlusu	19
Satış Temsilcisi/plasiyer	18
Sac Metal Kalıpcısı	18
Gişe Memuru-Ptt	18
Elektrikli Motor Bakım-Onarımcısı	17
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	17
Laborant-Boya	17
Yönetici-Kamu Ve Özel Teşebbüse Ait Hizmetler	17
Boyacı-Bina	17
Mobilya Cilacısı (Püskürtme İle) (Ağaç)	17
Sıvacı	17
Ambalajcı (El İle)	17
Oto Elektrikçisi	17
Satın Alma Müdürü	17
Reyon Görevlisi	17
Demirci (Makine İle)	17
Mermer İşçisi	17
Bilgisayar Destekli Tasarım-İmalat Elemanı (Cad_cam)	17

Bilgisayar Mühendisi	16
Çikolata İmal İşçisi	16
Grafik Tasarımcısı	16
Demirciler, Şahmerdancılar Ve Pres Operatörleri	16
Oto Boyacısı	15
Reklam Tabelacı	15
Endüstriyel Mekanik Teknisyeni	15
Endüstri Ürünleri Tasarımcısı	15
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	15
Freze Tezgahı Operatörü-Metal İşçiliği	14
Tesviye Ustası-Metal İşleme	14
Boya Ve Kum Hazırlama İşçisi (Makine İle) -Maça Hazırlama	13
Fizyoterapist	12
İstihsal Teknisyeni	11
Kimya Teknikeri	11
Mekaniker (Kompresör)	11
Makine Teknikeri	11
Bakım Ve Onarım Elektrikçisi	11
Grafiker	10
Seri Üretimtezgah Operatörü	10
Operasyon Yetkilisi (Banka)	9
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	9
Plastik Boru İmal İşçisi	9
Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı)	9
Kasap (Et Hazırlayıcı)	9
Hidrolik Pres Tezgahı Operatörü	9
Plastik Doğrama Montaj Elemanı	9
Kebab Ustası	8
Fatura Ve Hesap Tahsilatçısı	8
Halkla İlişkiler Uzmanı	8
Sigorta Eksperi (Motorlu Kara Taşıtları-Kaza)	8
İngilizce Öğretmeni	8
Ahşap Doğramacı	8
Galvanizci (Daldırma İle)	8
Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	8
Beden Eğitimi Öğretmeni-Ortaöğretim	8
Çapakçı	8
Makine Teknisyeni	8
Yükleyici (Loder) Operatörü	8
Sihhi Tesisatçı	8
Pvc Doğrama İmalat Ve Montaj Teknisyeni	8
CNC Freze Tezgahı Operatörü	7
Eksantrik Pres Tezgahı Operatörü	7
Apkant Hidrolik Pres Tezgahı Operatörü	7
Çevre/Temizliği ve Denetimi Teknikeri	7
Kimyager	7
Manikürcü-Pedikürcü	7
Kalite Kontrolcü	6
Teknik Ressam	6
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	6
Finans Analisti	6
Metal Boru Kesme Makinesi Operatörü	6
Diğer Mühendisler	6
Dalgıç	6
Elektronik Teknisyeni	6

Plastik Kalıp Teknisyeni	6
Arama Kurtarma Teknisyeni	6
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	5
Proje Yöneticisi	5
Yönetici-Endüstriyel İlişkiler Ve Personel İşleri	5
Yazılım Destek Uzmanı	5
Sıcak Haddecici-Çelik	5
Döküm Teknisyeni (Metal)	5
Mekaniker-Fabrika Bakımı	5
Kimya Mühendisi	5
Sağlık Memuru	5
Ebe	5
Mobilya Montaj İşçisi	4
Uzman (Genel)	4
Psikolog (Özel Eğitim Okulları)	4
Kalıpcı-Pres	4
Fiziksel Tıp Ve Rehabilitasyon Uzmanı	4
Çevre Mühendisi	4
Çocuk Gelişim Ve Eğitimcisi	4
Sosyal Bilgiler Öğretmeni (İlköğretim)	4
Psikolog	4
Servis Şoförü (Okul)	4
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	3
Torba Kağıt Baskı Makinesi Operatörü	3
Kargo Takip Görevlisi	3
Matbaa Baskı Montajcısı	3
Elektrikli Ev Aletleri Bakım-Onarımcısı	3
Lojistik Elemanı	3
Tıbbi Sekreter	3
Sosyal Hizmet Uzmanı	2
Endüstriyel Otomasyon Teknikeri	2
Mutfak Eşyaları Tamircisi	2
İklimlendirme Ve Soğutma Teknikeri	2
Muhasebe Meslek Elemanı	2
Diş Hekimi	2
Diğer Uzman Tıp Doktorları	2
Orman Endüstri Mühendisi	2
Üretim Mühendisi	2
Tesviye (Talaşlı Üretim) Öğretmeni	2
Mimari Teknik Ressam	2
Vinç Operatörü (Seyyar Vinçten Gayri Bomlu Vinçler)	2
Metal İşleri Teknisyeni	1
Boyacı-Metal	1
İşitme Engelliler Sınıf Öğretmeni	1
Kauçuk Kalıp Presi Operatörü	1
Tesisat Teknolojisi Teknisyeni	1
Merkezi İklimlendirme ve Havalandırma Teknisyeni	1
Hidrolik Pnömatik Bakım Onarım Elemanı	1
Endüstriyel Otomasyon Teknisyeni	1
İş Sağlığı Ve Güvenliği Teknikeri	1
Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi)	1
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	1
Endüstri Mühendisi	1
Makine Mühendisi (Arge/aerodinamik)	1
Diğer Elektrik Mühendisleri	1

Kimya Teknisyeni	1
Kazan Ateşçisi/Buhar Kazanı Operatörü	1
Direksiyon Eğitmeni	1
Kırtasiye Ve Kitap Satış Elemanı	1
Metal İşleri Teknikeri	1
Mağaza Sorumlusu/şefi	1
Genel Toplam:	8923

Ek 4 b: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Toplam Temininde Güç Sayısı
Güvenlik Görevlisi	1088
Beden İşçisi (Genel)	631
Gaz Altı Kaynakçısı	382
Alüminyum Doğramacı	302
Metal Mamuller Montaj İşçisi	292
CNC Tezgah Operatörü	241
Endüstriyel Boru Montajcısı	189
Argon Kaynakçısı (Tiğ Kaynakçısı)	177
Tır Şoförü	169
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	169
Ambalajcı (El İle)	169
Aşçı	166
Servis Garsonu	165
Plastik Kalıp Makinesi Operatörü (Presle)	160
Elektrik Teknisyeni	144
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	132
Elektrik Teknikeri	131
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	119
Diş Protez Teknisyeni	113
Vinç Operatörü	112
Muhasebeci	99
Satış Elemanı (Tanıtım)	97
Plastik Enjeksiyon Kalıplama Makinesi Operatörü	94
Elektrikçi (Diğer)	92
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	91
İnşaat Teknikeri	91
İnşaat Teknisyeni	91
Aşçı Yardımcısı	87
Çağrı Merkezi Görevlisi	86
Sevkiyat Görevlisi	86
Otobüs Muavini	84
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	83
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	80
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	78
Hemşire	73
Makine Teknikeri	72
Okul Öncesi Öğretmeni	68
Temizlik Görevlisi	67
Hamurkar	64
Beden İşçisi (İnşaat)	64
Yazılım Mühendisi	59

Beden İşçisi-Bina İnşaatı	57
İstihsal Teknisyeni	56
Pazarlama Yetkilisi (Banka)	56
Kasap	56
İlk Yardım Eğitmeni (Sürücü Kursu)	55
Pişirici (Ekmek)	54
Komi (Garson Yardımcısı)	53
Makineci (Dikiş)	52
Kimyager	52
Oto Boyacısı	49
Garson (Servis Elemanı)	48
Sınıf Öğretmeni	48
Fizyoterapist	47
Tesviye Ustası-Metal İşleme	46
Bilgisayar Mühendisi	46
Makine Montajcısı (Genel)	45
Ayakkabı Tamircisi	43
Direksiyon Eğitmeni	42
Acil Tıp Teknisyeni	40
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	39
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	39
Elektronik Teknikeri	38
Mekanik Bakım Ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	38
Kurye	38
İtfaiyeci	38
Tren Teşkil İşçisi	35
Makine Mühendisi	35
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	34
CNC Torna Tezgahı Operatörü	34
Oto Kaportacı	34
Teknik Ressam	33
Şoför-Yük Taşıma	32
Sihhi Tesisatçı	32
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	32
Metal Döküm Kalıpcısı	31
Forklift Operatörü	29
Betonarme Demircisi	28
Tahribatsız Muayene Operatörü	28
Deri Dikici (Saracıye) -Makine	28
Tünel Kalıpcı-İnşaat	28
Grafiker	27
Gıda Mühendisi	27
Elektrik Mühendisi	27
Freze Tezgahı Operatörü-Metal İşçiliği	26
Dış Lastik Tamircisi	26
Gıda Teknikeri	26
Isıcam İmal İşçisi	26
Mobilya Cilacısı (Püskürtme İle) (Ağaç)	26
Yapı Yalıtımcısı	26
Mekatronik Teknikeri	25
Galvanizci (Daldırma İle)	25
Temizlik Görevlisi (Hastane)	23
Kasiyer	23

Satış Temsilcisi/plasiyer	23
Diğer Kaynakçılar Ve Pürmüzcüler	22
Çevre Mühendisi	20
İnşaat Mühendisi	19
Ön Muhasebeci	19
Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	18
Diğer Aşçılar	18
Satın Alma Sorumlusu	17
Muhasebe Uzmanı	17
Şoför (Yolcu Taşıma)	17
Bütçe Uzmanı	17
Pasta Ustası	17
Diğer Üretimnezaretçi Ve Ustabaşlıları (Ağaç)	17
Matbaacılık Teknikeri-Ofset Baskı	17
Muhabir	17
Yat-Tekne Laminasyon İşçisi	17
Bilgisayar Programcısı	17
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	17
Radyo Ve Televizyon Yayın Cihazları Operatörü	17
Arge Şefi	17
Entegre Sistem Şefi	17
Boyacı-Metal	17
Elektrik Ve Elektronik Mühendisi	16
Makine Bakım Onarımcısı	16
Reklam Tabelacı	15
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	15
Bilgisayar Operatörü	15
Şoför-İtfaiye Aracı	15
İngilizce Öğretmeni	15
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	15
Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim	15
Pres Tezgahı Operatörü	15
Boya Ve Kum Hazırlama İşçisi (Makine İle) -Maça Hazırlama	13
Seramik İşçisi	13
Harita Teknikeri	13
Harita Mühendisi	13
Boyacı-Bina	13
İş Makineleri Operatörü	12
Depo Sorumlusu	12
Elektrik Montörü-Soğutma Ve Havalandırma Donanımı	12
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	12
Sıvacı (Çimento Alçı)	12
Nezaretçi Ve Ustabaşı (İnşaat İşleri)	12
Kantin İşletmecisi	11
Arama Kurtarma Teknisyeni	11
CNC Freze Tezgahı Operatörü	11
Kalite Kontrolcü	11
Reyon Görevlisi	11
Proje Yöneticisi	11
Sac Metal Kalıpcısı	10
Ambalajcı (Makine İle)	10
Muhasebe Meslek Elemanı	10
Endüstri Mühendisi	10

Mobilya Montaj İşçisi	10
Oto Elektrikçisi	10
İşitme Engelliler Sınıf Öğretmeni	10
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	9
Mimar	9
Elektrik Tesisatçısı-Bina	9
Plastik Boru İmal İşçisi	9
Grafik Tasarımcısı	9
Üretim Planlama Memuru	9
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	9
CNC Lazerle Kesme Operatörü	9
Kasap (Et Hazırlayıcı)	9
Türkçe Öğretmeni	9
Oto Fren Bakım-Onarımcısı	9
Bilgi İşlem Destek Uzmanı	9
Yönetici-Kamu Ve Özel Teşebbüse Ait Hizmetler	9
Bulaşıkçı (Stevard)	9
Satış Müdürü	8
Müşteri Temsilcisi	8
Maden Sondörü	8
Gemi Vinç Operatörü	8
Flekso Baskı Makinesi Operatörü	8
Ahşap Doğramacı	8
Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	8
Mermer İşçisi	8
Kebap Ustası	8
Jeoteknik Teknikeri	8
Fatura Ve Hesap Tahsilatçısı	8
Sigorta Eksperi	8
Büro Memuru (Genel)	8
Kalıpçı-Pres	8
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	8
Beden İşçisi (Temizlik)	8
Satış Elemanı (Perakende)	8
Yükleyici (Loder) Operatörü	8
Matbaa İşçisi	8
Endüstriyel Mekanik Teknisyeni	8
Endüstri Ürünleri Tasarımcısı	8
Elektrik Panosu Montörü	8
Makine Teknisyeni	7
Şarküteri, Bakkal Ve Gıda Pazarları Satış Elemanı	7
Apkant Hidrolik Pres Tezgahı Operatörü	7
Psikolog	7
Eczacı Kalfası	7
Satış Elemanı (Toptan)	7
Boru Kaynakçısı	6
Metal Boru Kesme Makinesi Operatörü	6
Bıçkıcı (İnce Ağaç İşleri)	6
Büro Makineleri Bakım Ve Onarımcısı	6
Okul Müdürü	6
Elektrik Tamircisi	6
Hadde Torna Tezgâhı Ayarçı-Operatörü (Metal İşçiliği)	6

Manikürcü-Pedikürcü	6
Sıcak Haddecı-Çelik	5
Gazbeton Kireç Hazırlama Operatörü	4
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	4
Ebe	4
Elektronik Teknisyeni	4
İç Mimar	4
Elektrostatik Boya Operatörü	4
Doğalgaz Tesisat Teknisyeni	4
Pompacı (Petrol Rafinesi)	4
Mutfak Şefi	4
Eksantrik Pres Tezgahı Operatörü	4
Peyzaj Mimarı	4
Fiziksel Tıp Ve Rehabilitasyon Uzmanı	4
Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri	4
Torba Kağıt Baskı Makinesi Operatörü	3
Lojistik Meslek Elemanı	3
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	3
Ortodonti Uzmanı	3
Bilgisayar Teknisyeni	3
Mekaniker-Fabrika Bakımı	3
Elektrikli Ev Aletleri Bakım-Onarımcısı	3
Pres Döküm Makinesi Operatörü	3
Tıbbi Sekreter	3
Usta Öğretici (Anaokulu)	3
Sekreter	3
İklimlendirme Ve Soğutma Teknikeri	2
Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	2
Bayan Kuaförü	2
Kat Görevlisi-Temizlik	2
Enerji Santrali Operatörü (Buhar)	2
Operasyon Yetkilisi (Banka)	2
Radyo, Televizyon ve Elektronik Cihazlar Bakım-Onarımcısı	2
Diğer Mühendisler	2
Motor Ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)	2
Serigrafi ve Tampon Baskı Operatörü / Serigraf	2
Metot Mühendisi	2
Kompleci-Dokumacı (Dokuma Makineleri Operatörü)	2
Pişmaniye İmalat İşçisi	2
Mobilya Döşemecisi	2
Torna Tezgahı Ayaracı-Operatörü (Metal İşçiliği)	2
Üretim Mühendisi	2
Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi)	1
Tuğla İmal İşçisi	1
Marangoz	1
Makyaj Elemanı (makyöz-Makyör)	1
Tesisat Teknolojisi Teknisyeni	1
Demirci (Makine İle)	1
Ziraat Mühendisi	1
Borverk (Bohrwerk) Operatörü	1
Metal İşleri Teknikeri	1
Boya Renk İşçisi	1

Kimya Mühendisi	1
Sağlık Memuru	1
Fizikçi	1
Psikolog (Özel Eğitim Okulları)	1
Egzoz Tamircisi	1
Röntgen Teknisyeni (Mr)	1
Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	1
Genel Toplam:	10079

Ek 4 c: Kısa Vadede İstihdam Artışı

Meslek	Artış Miktarı
Beden İşçisi (Genel)	1985
Güvenlik Görevlisi	1187
Endüstriyel Boru Montajcısı	458
Beden İşçisi (İnşaat)	438
Gaz Altı Kaynakçısı	402
Makine Montajcısı (Genel)	258
İstihsal Teknisyeni	238
Alüminyum Doğramacı	226
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	169
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	165
Demirci (Makine İle)	147
Beden İşçisi (Temizlik)	132
Temizlik Görevlisi	128
Diş Protez Teknisyeni	113
Servis Garsonu	105
Şoför-Yük Taşıma	101
Okul Öncesi Öğretmeni	94
Vinç Operatörü	88
Çağrı Merkezi Görevlisi	87
Kalıpcı-Pres	86
İnşaat Teknikeri	86
Diğer Kağıt İmalat İşçileri	84
Muhasebeci	78
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	77
Mekanik Bakım Ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	76
Elektrikçi (Diğer)	76
Metal Mamuller Montaj İşçisi	75
Vals Taşlama Tezgahı Ayarçı-Operatörü (Metal İşçiliği)	75
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	72
CNC Tezgah Operatörü	72
Sınıf Öğretmeni	67
Satış Elemanı (Tanıtım)	66
Plastik Enjeksiyon Kalıplama Makinesi Operatörü	65
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	63
Satış Temsilcisi/plasiyer	57
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	57
Makine Mühendisi	55
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	53
Kauçuk Çekme Makinesi Operatörü	53
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	51
Yazılım Mühendisi	50

Pres Tezgahı Operatörü	44
Kurye	44
Elektrik Teknikeri	44
Argon Kaynakçısı (Tiğ Kaynakçısı)	43
Kasiyer	41
Komi (Garson Yardımcısı)	39
Meyve Toplama İşçisi	36
İnşaat Mühendisi	36
Acil Tıp Teknisyeni	35
Boyacı-Bina	35
Direksiyon Eğitmeni	34
Elektrik Ve Elektronik Mühendisi	34
Metal Döküm Kalıpcısı	33
Pazarlama Yetkilisi (Banka)	32
Sevkiyat Görevlisi	32
Oto Elektrikçisi	31
İnşaat Teknisyeni	30
Aşçı	28
İş Makineleri Operatörü	27
Sekreter	26
Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı)	26
Ahşap Doğrama Ve Kaplamacısı	26
Oto Kaportacı	26
Yapı Yalıtımcısı	26
Galvanizci (Daldırma İle)	25
Elektrik Montörü-Soğutma Ve Havalandırma Donanımı	24
Büro Memuru (Genel)	23
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	23
Elektrik Teknisyeni	22
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	22
Banka Gişe Yetkilisi	22
Çevre Mühendisi	20
CNC Torna Tezgahı Operatörü	20
Şoför (Yolcu Taşıma)	20
Hemşire	19
Makine Bakım Onarımcısı	19
Makineci (Dikiş)	18
Elektrikli Motor Bakım-Onarımcısı	17
Sıvacı	17
Ahşap Ambalaj İşçisi	17
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	17
Pompa İstasyonu Operatörü (Petrol Ve Doğal Gaz Hariç)	17
Hasta Kabul Görevlisi	17
Grafik Tasarımcısı	16
Garson (Servis Elemanı)	16
Satış Elemanı (Perakende)	15
Endüstri Ürünleri Tasarımcısı	15
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	15
Reklam Tabelacı	15
Forklift Operatörü	15
Depo Sorumlusu	15
Diğer Uzman Tıp Doktorları	14
Elektronik Teknikeri	13
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	12

Satın Alma Sorumlusu	12
Sağlık Memuru	12
Elektronik Teknisyeni	12
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	11
Tahribatsız Muayene Operatörü	11
Bilgisayar Mühendisi	11
Ön Muhasebeci	11
Sac Metal Kalıpcısı	10
Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	10
Müşteri Temsilcisi (banka)	10
Kepece Operatörü	10
Yönetici-Kamu Ve Özel Teşebbüse Ait Hizmetler	10
Türkçe Öğretmeni	10
Oto Boyacısı	10
Kimyager	9
Teknik Ressam	9
Makine Teknikeri	9
Meydancı	9
Laborant-Boya	9
Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim	9
İngilizce Öğretmeni	9
Kalite Kontrolcü	9
Finans Uzmanı	9
Grafiker	8
Medikal Muhasebe Elemanı	8
Hamurkar	8
Piştirici (Ekmek)	8
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	8
Satın Alma Şefi	8
Bilgisayar Programcısı	8
Müşteri Temsilcisi	8
CNC Freze Tezgahı Operatörü	8
Ağır Kamyon Şoförü	8
Satış Elemanı (Toptan)	8
Alüminotermite Kaynakçısı	8
İnsan Kaynakları Meslek Elemanı	8
Freze Tezgahı Operatörü-Metal İşçiliği	8
Psikolog	7
Demirciler, Şahmerdancılar Ve Pres Operatörleri	6
Freze Tezgahı Ayarçısı-Operatörü (Metal İşçiliği)	6
Büro Makineleri Bakım Ve Onarımcısı	6
Manikürçü-Pedikürçü	6
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	6
Tıbbi Sekreter	5
Elektrik Mühendisi	5
Büro Memuru (Haberleşme)	5
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	5
Servis Şoförü (Okul)	5
Tır Şoförü	4
Psikolog (Özel Eğitim Okulları)	4
Satış Müdürü	4
Finansman Yöneticisi	4
Uzman (Genel)	4
Mekaniker (Kompresör)	4

Gıda Teknikeri	4
Çevre/Temizliği ve Denetimi Teknikeri	4
Kimya Teknikeri	4
Kasap	4
Çocuk Gelişim Ve Eğitimcisi	4
Fiziksel Tıp Ve Rehabilitasyon Uzmanı	4
Sıhhi Tesisatçı	3
Reyon Görevlisi	3
Bilgisayar Teknisyeni	3
Matbaa Baskı Montajcısı	3
Aşçı Yardımcısı	3
Pazarlama Müdürü	3
Bulaşıkçı (Stevard)	3
Radyo, Televizyon ve Elektronik Cihazlar Bakım-Onarımcısı	2
Girişimsel Radyoloji Uzmanı	2
Kimya Teknisyeni	2
Lojistik Elemanı	2
Kırtasiye Ve Kitap Satış Elemanı	2
Sosyal Hizmet Uzmanı	1
Diğer Profesyonel Hizmet Müdürleri	1
Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman)	1
Operasyon Yetkilisi (Banka)	1
Mobilya Montaj İşçisi	1
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Makyaj Elemanı (makyöz-Makyör)	1
Merkezi İklimlendirme ve Havalandırma Teknisyeni	1
Tesisat Teknolojisi Teknisyeni	1
Şef Garson	1
Gişe Memuru-Ptt	1
Sosyal Yardımlar Memuru	1
Bilgisayar Donanım / Teknolojisi Teknikeri	1
Baş Laborant	1
Fizyoterapist	1
Maden Mühendisi	1
Kalite Güvence Analisti (Bilgisayar)	1
Bakım Ve Onarım Elektrikçisi	1
Bütçe Uzmanı	1
Kimya Mühendisi	1
Genel Toplam:	9867

Ek 4 d: Kısa Vadede İstihdam Azalışı

Meslek	Azalış Miktarı
Beden İşçisi (İnşaat)	621
Beden İşçisi (Genel)	473
Diş Protez Teknisyeni	242
Parke Döşeyicisi	173
Marangoz	52
Elektrikçi (Diğer)	47
Otobüs Şoförü	42
Şoför-Yük Taşıma	39
Satış Elemanı (Toptan)	35
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	28

Mobilya Montaj İşçisi	26
Direksiyon Eğitmeni	26
Yükleyici (Loder) Operatörü	23
Satış Temsilcisi/plasiyer	22
Avukat	17
Büro Memuru (Hukuk)	17
Laboratuvar Teknikeri	17
Otobüs Muavini	17
Operasyon Yetkilisi (Banka)	15
Metal Döküm Kalıpcısı	14
Kurye	12
Mekanik Bakım Ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	11
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	11
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	11
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	11
Şoför (Yolcu Taşıma)	10
Hamal	9
İstihsal Teknisyeni	9
Çevre Mühendisi	8
Kadın Hastalıkları Ve Doğum Uzmanı	8
Kimyager	8
Grafiker	8
Boyacı-Bina	8
Büro Memuru (Genel)	8
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	7
Servis Büro Elemanı (Otomotiv)	7
Sıvacı	6
Plastik Enjeksiyon Kalıplama Makinesi Operatörü	6
Harita Mühendisi	5
Banka Gişe Yetkilisi	5
Büro Memuru (Haberleşme)	5
Muhasebeci	5
CNC Tezgah Operatörü	4
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	3
Sevkiyat Görevlisi	3
Hemşire	3
Satış Elemanı (Tanıtım)	2
Acil Tıp Teknisyeni	2
Gişe Memuru-Ptt	1
Kamyonet Şoförü	1
Büro Memuru (İdari İşler)	1
Zabıt Katibi	1
Usta Öğretici (Anaokulu)	1
Ebe	1
Okul Öncesi Öğretmeni	1
Röntgen Teknisyeni (Mr)	1
İnşaat Mühendisi	1
Genel Toplam:	2151

Ek 4 e: Orta Vadede İstihdam Artışı

Meslek	Artış Miktarı
Beden İşçisi (Genel)	1135
Beden İşçisi (İnşaat)	1101

Güvenlik Görevlisi	953
Servis Garsonu	444
Alüminyum Doğramacı	226
Beden İşçisi (Temizlik)	207
Arama Kurtarma Teknisyeni	193
İstihsal Teknisyeni	183
Temizlik Görevlisi	173
Parke Döşeyicisi	173
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	169
Şoför (Yolcu Taşıma)	128
Reyon Görevlisi	104
Garson (Servis Elemanı)	93
Aşçı Yardımcısı	87
Çağrı Merkezi Görevlisi	86
Aşçı	86
Satış Elemanı (Tanıtım)	77
Vals Taşlama Tezgahı Ayaracı-Operatörü (Metal İşçiliği)	75
Makineci (Dikiş)	70
Okul Öncesi Öğretmeni	60
Oto Boyacısı	60
Bilgisayar Mühendisi	55
Komi (Garson Yardımcısı)	54
Büro Memuru (Genel)	54
Tır Şoförü	53
Yazılım Mühendisi	51
Oto Kaportacı	47
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	46
Makine Bakım Onarımcısı	46
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	44
CNC Torna Tezgahı Operatörü	43
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	43
Pişmaniye İmalat İşçisi	43
Şoför-Yük Taşıma	42
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	42
Forklift Operatörü	41
Sağlık Memuru	38
Hasta Kabul Görevlisi	34
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	33
Sınıf Öğretmeni	30
Elektrikçi (Diğer)	29
CNC Tezgah Operatörü	27
Plastik Boru İmal İşçisi	27
Mimar	26
Ön Muhasebeci	26
Vinç Operatörü	26
Kurye	26
Diğer Kaynakçılar Ve Pürmüzcüler	25
Galvanizci (Daldırma İle)	25
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	25
Kepçe Operatörü	25
Sekreter	25
Makine Teknikeri	24
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	23
İnşaat Mühendisi	23

Mekanik Bakım Ve Onarımcısı (Motorlu Taşıtlar Hariç)	22
İnşaat Teknikeri	21
Bahçıvan	18
Pazarlama Yetkilisi (Banka)	18
Marangoz	17
Elektrikli Motor Bakım-Onarımcısı	17
Direksiyon Eğitmeni	17
Sac İşçisi	17
Büro Memuru (İdari İşler)	17
Kasap	17
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	17
Pres Tezgahı Operatörü	17
Nezaretçi Ve Usta başı (Boya İmalatı)	16
Makine Teknisyeni	16
Montaj İşçisi (Havalı Tornavida)	15
Bilgisayar Operatörü	15
Harita Mühendisi	15
Harita Teknikeri	15
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	15
Reklam Tabelacı	15
Satış Temsilcisi/plasiyer	15
Hemşire	14
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	14
Elektronik Teknikeri	13
Satış Elemanı (Toptan)	13
Kalite Kontrolcü	12
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	11
Şap İşçisi	11
Bilgisayar Teknisyeni	10
Banka Gişe Yetkilisi	9
Depo Sorumlusu	9
Grafik Tasarımcısı	9
Plastik Kalıp Makinesi Operatörü (Presle)	9
Hamurkar	9
Satın Alma Sorumlusu	9
Bulaşıkçı (Stevard)	9
Satış Elemanı (Perakende)	9
Yönetici-Kamu Ve Özel Teşebbüse Ait Hizmetler	9
Laborant-Boya	9
Oto Elektrikçisi	9
Pişirici (Ekmek)	9
Üretim Paneli Kontrol Operatörü	9
Kat Görevlisi-Temizlik	8
Müşteri Temsilcisi	8
Hasta Bakım Elemanı	8
Bilgisayar Programcısı	8
CNC Freze Tezgahı Operatörü	8
Soğutmacı Ve Havalandırmacı (İklimlendirme)	8
Elektrik Ve Elektronik Mühendisi	8
Polyester İmal İşçisi	8
Çaycı	7
Mekaniker (Kompresör)	7
Tıbbi Sekreter	7
Kredi Kartı Pazarlama Elemanı	7

Elektrik Teknisyeni	6
Diğer Uzman Tıp Doktorları	6
İngilizce Öğretmeni	6
Rusça Öğretmeni	6
Elektrik Teknikeri	6
Yazılım Geliştiricisi	5
Operasyon Yetkilisi (Banka)	5
Elektronik Teknisyeni	5
Muhabir	5
Pres Döküm Makinesi Operatörü	5
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	5
Proses İşçisi	4
Depo Hamalı	3
Futbolcu	3
Büro Memuru (Haberleşme)	3
Editör-Gazete, Dergi Vb.	3
Bayan Kuaförü	2
Ağır Kamyon Şoförü	2
Radyo, Televizyon ve Elektronik Cihazlar Bakım-Onarımcısı	2
Ambalajcı (El İle)	2
Kasiyer	2
Maden Mühendisi	2
Kırtasiye Ve Kitap Satış Elemanı	2
İklimlendirme Ve Soğutma Teknikeri	1
Sigortacılık Meslek Elemanı	1
Halkla İlişkiler Görevlisi	1
Jeoloji Mühendisi	1
Muhasebeci	1
Orman Mühendisi	1
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Türkçe Öğretmeni	1
Jeofizik Mühendisi	1
Finans Uzmanı	1
Elektronik Mühendisi (Genel)	1
Otomotiv Elektromekanik Teknisyeni	1
Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı	1
Genel Toplam:	7866

Ek 4 f: Orta Vadede İstihdam Azalışı

Meslek	Azalış Miktarı
Beden İşçisi (İnşaat)	287
Beden İşçisi (Genel)	213
Garson (Servis Elemanı)	52
Bulaşıkçı (Stevard)	26
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	21
İstihsal Teknisyeni	17
Kasiyer	17
Türkçe Öğretmeni	11
Marangoz	9
İnşaat Mühendisi	9
Pişirici (Ekmek)	9
Pasta Ustası	9

Boyacı-Bina	8
Servis Garsonu	7
Sıvacı	6
Felsefe Grubu Öğretmeni-Ortaöğretim	5
Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	5
Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim	5
İngilizce Öğretmeni	5
Sosyal Bilgiler Öğretmeni (İlköğretim)	5
Mesleki Rehberlik Danışmanı	5
Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	5
Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim	5
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	5
Makine Mühendisi	4
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	3
Müşteri Temsilcisi	3
Elektrik Teknisyeni	2
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	2
Temizlik Görevlisi	1
Satış Elemanı (Tanıtım)	1
Kamyonet Şoförü	1
Bilgisayar Teknisyeni	1
Genel Toplam:	766

Ek 4 g: İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 SIRASI	İL KODU	İLLER	SEGE 2011 SIRASI
TR100	İSTANBUL	1	TRB11	MALATYA	42
TR510	ANKARA	2	TR332	AFYON	43
TR310	İZMİR	3	TR905	ARTVİN	44
TR421	KOCAELİ	4	TRA12	ERZİNCAN	45
TR611	ANTALYA	5	TR631	HATAY	46
TR411	BURSA	6	TR821	KASTAMONU	47
TR412	ESKİŞEHİR	7	TR813	BARTIN	48
TR323	MUĞLA	8	TR722	SİVAS	49
TR211	TEKİRDAĞ	9	TR833	ÇORUM	50
TR322	DENİZLİ	10	TR823	SİNOP	51
TR424	BOLU	11	TR903	GİRESUN	52
TR212	EDİRNE	12	TR633	OSMANİYE	53
TR425	YALOVA	13	TR822	ÇANKIRI	54
TR222	ÇANAKKALE	14	TR712	AKSARAY	55
TR213	KIRKLARELİ	15	TR713	NİĞDE	56
TR621	ADANA	16	TR832	TOKAT	57
TR721	KAYSERİ	17	TRB14	TUNCELİ	58
TR422	SAKARYA	18	TRA11	ERZURUM	59
TR321	AYDIN	19	TR632	KAHRAMANMARAŞ	60
TR521	KONYA	20	TR902	ORDU	61
TR612	ISPARTA	21	TR906	GÜMÜŞHANE	62
TR221	BALIKESİR	22	TRC13	KİLİS	63
TR331	MANİSA	23	TRA13	BAYBURT	64
TR622	MERSİN	24	TR732	YOZGAT	65
TR334	UŞAK	25	TRC12	ADİYAMAN	66
TR613	BURDUR	26	TRC22	DİYARBAKIR	67
TR413	BİLECİK	27	TRA22	KARS	68
TR812	KARABÜK	28	TRA23	İĞDIR	69
TR811	ZONGULDAK	29	TRC32	BATMAN	70
TRC11	GAZİANTEP	30	TRA24	ARDAHAN	71

TR901	TRABZON	31	TRB13	BİNGÖL	72
TR522	KARAMAN	32	TRC21	ŞANLIURFA	73
TR831	SAMSUN	33	TRC31	MARDİN	74
TR904	RİZE	34	TRB21	VAN	75
TR423	DÜZCE	35	TRB23	BİTLİS	76
TR714	NEVŞEHİR	36	TRC34	SİİRT	77
TR834	AMASYA	37	TRC33	ŞIRNAK	78
TR333	KÜTAHYA	38	TRA21	AĞRI	79
TRB12	ELAZIĞ	39	TRB24	HAKKARİ	80
TR715	KİRŞEHİR	40	TRB22	MUŞ	81
TR711	KIRIKKALE	41			

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı (2011 Verileri)

Ek 4 h: İllerin Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı 77yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkâri	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4

Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
İğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK (2 Ekim 2011 itibariyle)